

Fides

KATOLINEN HIIPPAKUNTALEHTI • KATOLSKT STIFTSBLAD • CATHOLIC DIOCESAN MAGAZINE • No. 7 • 8.9.2023

**Maailman
Nuortenpäivät
Portugalissa s. 6-9**

**Emerituspiispan
haastattelu s. 10**

**Miestenpiiri
Puolassa s. 14**

Kaikille, kaikille, kaikille

Maailman nuortenpäiville Portugaliin kokoontuneet nuoret, heitä oli yhteensä puolitoista miljoonaa, kuuluivat paavi Franciscuksen tervetuloaiheessa seuraavat sanat: "todos, todos, todos." "Kaikille, kaikille, kaikille." Niiden avulla pyhä isä kertoi, mistä kirkossa on kysymys, keille kirkko on tarkoitettu. Paavi halusi näyttää kirkon lempeät ja armahavaiset kasvot. Näin hän puhui:

Ystävät, haluan olla selkeä teidän kanssanne, koska te olette allergisia valheelle ja tyhjille sanoille: kirkossa on tilaa kaikille. Kaikille. Ketään ei jätetä eikä työnnetä syrjään kirkossa.

Siellä on tilaa kaikille. Juuri sellaisina kuin me olemme. Kaikille. Jeesus sanoo tämän selvästi. Lähettäessään opetuslapset kutsumaan ihmisiä juhla-aterialle, jonka muuan mies oli valmistanut, hän sanoi heille: "Menkää ja tuokaa kaikki", vanhat ja nuoret, terveet ja sairaat, vanhurskaat ja syntiset. Kaikki, kaikki, kaikki! Kirkossa on tilaa kaikille. "Mutta Isä, minä olen kurja, onko siellä tilaa minulle?" Tilaa on kaikille! Kaikki yhdessä nyt, kaikki, sanokaa minun kanssani omalla kielellänne: Kaikille, kaikille, kaikille. En kuule teitä, uudestaan! Kaikille. Kaikille. Tämä on kirkko, kaikkien äiti. Siellä on tilaa kaikille. Herra ei osoita sormella vaan levittää kätensä. Se on jännittävää: Herra ei tiedä kuinka tehdä näin (osoittaa sormella) mutta hän osaa tehdä tämän (levittää kätensä). Hän syleilee meitä kaikkia. Hän näyttää meille ristillä riippuvan Jeesuksen, joka levitti kätensä levälleen, jotta hänet ristiinnaulittaisiin ja hän voisi kuolla meidän puolestamme. Jeesus ei koskaan sulje ovea, vaan kutsuu sinut astumaan sisään: tule ja näe. Jeesus ottaa vastaan ja toivottaa tervetulleeksi. (Paavi Franciscuksen tervetuloaiheesta Lissabonissa 3.8.2023.)

Tämä viesti kaikui Portugalissa: Kirkossa on tilaa kaikille. Voidaksemme osoittaa tämän todeksi me kaikki tarvitsemme sitä, mistä pyhä isä puhui: tapaa suhtautua maailmaan ja nähdä se avosydämisesti, ei sormella osoittaen vaan syleillen. Ei pysymällä etäällä ja jättämällä elämättä, vaan osallistumalla ja tekemällä, todella elämällä.

Elämään kuuluu kasvaminen ja etsiminen, uteliaisuus erilaisia ilmiöitä kohtaan, siihen kuuluu yrittäminen, onnistuminen ja epäonnistuminen. Siihen kuuluvat tunteet ja niiden hallinta, suhteellisuudentaju mutta myös rajojen ylittäminen, siihen kuuluu anteeksi pyytäminen ja anteeksi saaminen. Elämä on kasvuprosessi, ja Jumalan kutsu meistä jokaiselle antaa sille suunnan. Siksi on tärkeää, että todella kuuntelemme, kun paavi Franciscus – niin kuin pyhä Johannes Paavali II jo aikanaan – vakuuttaa meille kaikille: Älkää pelätkö. Eläkää.

M. Tervaportti

Kirjasyksy on vilkas

Katolisen tiedotuskeskuksen kirjasyksy on aktiivinen. Paavi Benedictus XVI:n suuren suosion saanut *Jeesus Nasaretilainen* -trilogia ilmestyy nimittäin lähiaikoina uusina painoksina KATT:n ja Hemmingus Oy:n yhteisjulkaisuna. Kirjasarjan olivat alunperin julkaisseet Edita Publishing Oy (osa 1) ja Perussanomaa Oy (osat 2 ja 3).

Samoin ilmestyy viitisen vuotta sitten edesmenneen Jarno Tarkoman kirja *Assisin pyhä Franciscus* sekä pyhän Jeesus-lapsen Teresan hengellisyydestä kertova kirja *Heikkojen voima*. Vastikään on ilmestynyt ruotsiksi myös Fideksen pitkäaikaisen kolumnistin Jan-Peter Paulin kirjoituksista tehty kokoomateos *Tro och ansvar – en katolisk pilgrimsfärd*.

Lokakuun lopussa 26.–29.10.2023 Katolinen tiedotuskeskus kirjakauppoineen on jälleen paikan päällä **Helsingin kirjamesuilla**, jossa sekä uutuuskirjoihin että moniin aikaisempiin julkaisuihin voi tutustua ja josta niitä voi myös ostaa vaikka joululahjaksi. **KATT:n osasto sijaitsee karttapisteessä 6a80** eli perille pääsee pääportaikosta suoraan eteenpäin kulkiin.

KATT

Fides

Katolinen hiippakuntalehti
Katolskt stiftsblad
Vuosi 2023
86. vuosikerta
ISSN 0356-5262

Päätoimittaja/Huvudredaktör
Marko Tervaportti
AD Petri Kovács

Ilmestyminen 2023

No	DL	ilm.	vko
1	6.1.	20.1.	3
2P	3.2.	17.2.	7
3	10.3.	24.3.	12
4	14.4.	28.4.	17
5P	26.5.	9.6.	23
6	21.7.	4.8.	31
7P	25.8.	8.9.	36
8	22.9.	6.10.	40
9	27.10.	10.11.	45
10P	1.12.	15.12.	50

Painettu paperilehti (P) 4 kertaa vuonna 2023, muut digiversiona verkossa osoitteessa fides.katolinen.fi

Toimitus / Redaktion

Katolinen tiedotuskeskus
Pyhän Henrikin aukio 1 B
00140 Helsinki

Puh./tel. 045 7837 1087

E-mail fides@katolinen.fi

Internet fides.katolinen.fi

Ilmestyy 10 kertaa vuonna 2023, joista 4 lehteä paperisena. Postituksen hinta 20 €, ulkomaille 25€. Ut kommer med 10 nummer årligen, 4 tryckta, 6 online. Pre-numeration 20 €, till utlandet 25 €.

Tilauksmaksut laskutetaan tilauksen tehneiltä sähköpostilla tai paperisella laskulla.

Osoitteenmuutokset
info@katolinen.fi tai katolinen.fi/osoitteet

Painopaikka

Botnia Print Oy, Kokkola

Vapaaehtoinen lehtimaksu:

Voit halutessasi maksaa irtonumerosta 5 € tai muun sopivaksi katsomasi summan tilille: Katolinen kirkko Suomessa, FI34 1555 3000 1166 17, NDEAFIHH, viite: 70072, tai Nordea Siirto -ohjelmalla käyttämällä oheista QR-koodia.

Sisällys

- 2 Pääkirjoitus
- 3 Uutisia ja ajankohtaista
- 4 Hiippakuntajuhla veti taas paljon väkeä
- 5 Sunnuntait ja juhlapyhät
Rukouksen apostolaatti
- 6 Maailman nuortenpäivät
- 9 Paavi Franciscuksen saarna
Maailman nuortenpäivillä
- 10 Takaisin Suomessa —
Emerituspiispan haastattelu
- 12 Fransiskaanimaallikot (OFS)
Suomessa 75 vuotta
- 13 Via Dolorosa – Via Crucis
- 14 Miestenpiirin pyhiinvaellus
Puolaan
- 16 Hiippakunnan talouden
näkyviä 2023 puolivälissä
- 19 Caritas-kuulumisia
- 20 Ilmoitukset
- 21 Seurakunnat ja ohjelmat
- 24 Kivinä ikuisessa rakennuksessa

Kannen kuva: Ursuliinisar Maria Lezhnina kolmen pyhiinvaeltajan kanssa Maailman nuortenpäivillä. Kuva Suomen ryhmän matka-albumista.

UUTISIA

”Teitä nuoria kirkko ja maailma tarvitsevat kuin maa sadetta; teille nuorille, jotka olette nykyhetki ja tulevaisuus, juuri teille nuorille Jeesus sanoo tänään: ”Älkää pelätkö!”

– Paavin sanat s. 9

Tromssan piispa eläkkeelle

Vatikaani on tänään 31.8.2023 julkistanut tiedon, että paavi Franciscus on myöntänyt eron Pohjois-Norjassa sijaitsevan Tromssan prelatuurin piispa-prelaatille, monsignore Berislav Grgićille. Piispa Grgić on pyytänyt eläkkeelle pääsyä jo jonkin aikaa jatkuneiden terveydellisten ongelmien takia.

Toistaiseksi Tromssan prelatuurin asioista huolehtii paavin nimittämänä apostolisena asiantuntijana Keski-Norjan Trondheimin prelatuurin piispa-prelaatti Erik Varden OCSO. Tromssan prelatuurin alue on suuruudeltaan 174 000 neliökilometriä ja se koostuu 7 katolisesta seurakunnasta, joihin kuuluu yhteensä noin 7 500 katolilaista.

Vuonna 1960 syntynyt piispa Grgić on kotoisin Banja Lukan hiippakunnasta entisestä Jugoslaviasta. Hänet vihittiin papiksi 1986 ja piispaksi 2009. Pohjoismaiden piispainkokouksen jäse-

nenä hän on toiminut esimerkiksi perhekysymyksistä vastaavana piispana. Ennen piispaksi nimitystään hän työskenteli Norjassa vuosina 1996–2007.

KATT / katolsk.no / VIS

Katolinen vartti nyt Spotifyssa

Katolinen vartti on aloittanut hiljattain kolmannen tuotantokautensa, joka ulottuu elokuun alkupuolelta joulukuun loppuun. 15 minuutin mittaiset radio-ohjelmat voi kuunnella Radio Deiltä torstaisin klo 19.03 ja uusintana tiistaisin klo 23. Juho Sankamon juontaman ohjelman kaikki aikaisemmat lähetykset löytyvät nyt myös podcasteina Spotifysta hakusanalla ”Katolilaisuus”. Alkusuksyn teemoja ovat muun muassa sekularisaatio, uusi evankeliointi ja kokemukset Maailman nuortenpäiviltä.

KATT

Tämä hiippakuntalehti on lähetetty kaikkiin katolisiin koteihin.

Toivottavasti sinäkin löydät siitä jotakin kiinnostavaa luettavaa.

Fides

Hiippakuntajuhla veti taas paljon väkeä

Turun tuomiokirkko oli jälleen lähes täynnä, kun Helsingin hiippakunnan hiippakuntajuhlan juhlamessu vietettiin siellä lauantaina 19.8.2023. Vahtimestarien antamien arvioiden mukaan 700 juhlavieraan raja ylittyi selvästi; jotkut puhuivat paljon suuremmastakin määrästä.

Neitsyt Marian taivaaseenottamisen juhlapyhän messun vietti tuomiokirkossa emerituspiispa Teemu Sippo SCJ yhdessä 15 papin kanssa. Liturgiasta ja messupalvelusta huolehti Turun seurakunnan kappalainen isä Stanislaw Zawilowicz SCJ ja musiikista vastasivat Ann-Catrin Weckströmin johtamat Helsingin seurakuntien kuorot, Markku Mäkinen soitti urkuja ja solistina lauloi sopraano Tiia-Maria Saari.

Piispa Teemu muistutti messussa Neitsyt Marian merkityksen lisäksi myös, että tänä vuonna on kulunut tasan 100 vuotta siitä, kun paavi Pius XI:n nimittämä Jeesuksen pyhän sydämen veljeskunnan pappi ja Suomen apostolinen asi-

ainhoitaja, isä Johannes Michael Buckx vihittiin – Neitsyt Marian taivaaseenottamisen päivänä 15.8.1923 – Suomen apostoliseksi vikaariksi ja siten ensimmäiseksi reformaation jälkeiseksi katoliseksi piispaksi Suomessa. Tästä tapahtumasta on syytä kiittää Jumalaa!

Lounaalla käytiin jälleen runsaslukuisesti Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymän tiloissa Aurajoen toisella puolella. Ruokailun lopuksi Suomen Caritaksen pääsihteeri Larissa Franz-Koivisto ja kehitysyhteistyön hankekoordinaattori Heidi Saarinen esittelivät lyhyesti Caritaksen toimintaa ja kannustivat ihmisiä osallistumaan siihen ja ennen kaikkea liittymään järjestön jäseniksi; jäsenmäärän kasvattaminen on tärkeää Caritaksen vaikuttavuuden ja tukimahdollisuuksien

lisäämisen kannalta. Puhumattakaan siitä, kuinka voimaannuttavaa konkreettinen hyvän tekeminen onkaan.

Iltapäivällä parisataapäinen joukko kokoontui vielä Maarian kirkolla ja vaelsi sieltä rukoillen ja laulaen Koroisten ristille, jonka juurella hiippakunnan asiainhoitaja isä Marco Pasinato antoi loppusiunauksen muisteltuaan lyhyessä puheessaan myös sitä, että Suomen ensimmäisistä katolisista piispoista useampia haudattiin 1200-luvulla tälle paikalle. Todellakin, katolisella kirkolla on tässä maassa syvälle ulottuvat juuret, ja me saamme iloita siitä, että vielä 800 vuotta myöhemmin me edelleen ensimmäisten piispojemme kanssa tunnustamme samaa katolista uskoa.

KATT

Pyhiinvaellus Hattulaan

Hattulan keskiaikaisessa Pyhän Ristin kirkossa vietetään lauantaina **23. syyskuuta 2023** katolinen Pyhän ristin kunnioittamisen ja kantamisen hartaus.

Bussi Hattulaan lähtee klo 11.30 Pyhän Henrikin katedraalin edestä.

Hartaus alkaa Hattulassa klo 14.00. Hartauden jälkeen Hattulan ev.lut. srk tarjoaa meille kahvit. Takaisin Helsingissä ollaan noin klo 17.

Edestakainen matka maksaa **30 €** ja se maksetaan bussissa. Ilmoittautuminen Pyhän Henrikin pappilaan 09-637853 tai henrik@katolinen.fi.

*Pyhiinvaelluksen järjestävät
Maallikkodominikaanit ja
Academicum Catholicum*

10.9. kirkkovuoden 23. sunnuntai (III)

1L Hes. 33:7-9
Ps. 95:1-2, 6-7abc, 7d-9. - 7d-8a
2L Room. 13:8-10
Ev. Matt. 18:15-20

14.9. torstai, Pyhän ristin ylentäminen, juhla

1L 4. Moos. 21:4b-9 tai 1L Fil. 2:6-11
Ps. 78:1-2, 34-35, 36-37, 38. - vrt. 7c
Ev. Joh. 3:13-17

17.9. kirkkovuoden 24. sunnuntai (IV)

1L Sir. 27:30 - 28:7
Ps. 103:1-2, 3-4, 9-10, 11-12. - 8
2L Room. 14:7-9
Ev. Matt. 18:21-35

24.9. kirkkovuoden 25. sunnuntai (I)

1L Jes. 55:6-9
Ps. 145:2-3, 8-9, 17-18. - 18a
2L Fil. 1:20c-24, 27a
Ev. Matt. 20:1-16

29.9. perjantai, pyhät arkkiengelit

Mikael, Gabriel ja Rafael, juhla
1L Dan. 7:9-10, 13-14 tai 1L Ilm. 12:7-12a
Ps. 138:1-2a, 2bc-3, 4-5, 7c-8. - vrt. 1c
Ev. Joh. 1:47-51

1.10. kirkkovuoden 26. sunnuntai (II)

1L Hes. 18:25-28
Ps. 25:4-5, 6-7, 8-9. - 6a
2L Fil. 2:1-11 tai 2L Fil. 2:1-5
Ev. Matt. 21:28-32

8.10. kirkkovuoden 27. sunnuntai (III)

1L Jes. 5:1-7
Ps. 80:9+12, 13-14, 15-16, 19-20. - Jes. 5:7a
2L Fil. 4:6-9
Ev. Matt. 21:33-43

15.10. kirkkovuoden 28. sunnuntai (IV)

1L Jes. 25:6-10a
Ps. 23:1-3a, 3b-4, 5, 6. - 6cd
2L Fil. 4:12-14, 19-20
Ev. Matt. 22:1-14 tai Ev. Matt. 22:1-10

22.10. kirkkovuoden 29. sunnuntai (I)

1L Jes. 45:1, 4-6
Ps. 96:1+3, 4-5, 7-8, 9-10ac. - 7b
2L 1. Tess. 1:1-5b
Ev. Matt. 22:15-21

Rukous

Meidän kerskauksenamme on

Herramme Jeesuksen Kristuksen risti,

sillä siinä on meidän autuutemme,

elämämme ja ylösnousemuksemme,

ja sen kautta meidät on pelastettu ja

vapahdettu.

— Alkuvirsi, Pyhän ristin ylentämisen juhla

Rukouksen apostolaatti

Syyskuun 2023 rukouksen apostolaatin palsta

Armollinen Jeesus, ensimmäinen ihmiskunnan kaatuminen tarkoittaa nälkää ja kurjuutta. Jumala, tuhansia veljiämme ja sisaremmme, miljoonia sinun lapsiasi kuolee nälkään. Se ei tapahdu sen vuoksi, että maailmassa ei ole leipää tai että ihmiset eivät halua tehdä työtä. Se tapahtuu sen vuoksi, että meillä ei ole sydäntä. Jeesus Kristus, Elävä Leipä, opeta meitä ruokkimaan tarvitsevia, ettei kukaan kuolisi nälkään.

Armollinen Jeesus sinä sanoit: "Minun oli jano, ja te annoitte minulle juotavaa." Toinen ihmiskunnan kaatuminen ovat ihmiset, joka kuolevat veden puutteeseen. Maailmassa on tuhansia lähteitä, järviä ja jokia. Sivilisaation kehityksestä huolimatta miljoonia kukkia kastellaan, autoja ja katuja pestään, mutta lähellä on ihmisiä, jotka kuolevat janoon.

Laupias Jeesus, sinä sanoit: "Minä olin koditon, ja te otitte minut luoksenne." Me kaikki olemme Jumalan lapsia. On paljon ihmisiä, jotka nykyaikana pakenevat köyhyyttä ja sota, mutta meillä on koti. Jeesus, opeta meitä toimimaan evankeliumin mukaisesti. Haluamme tehdä niin paljon, mutta aina on jotakin, joka häiritsee meitä.

Herra Jeesus Kristus, kiitämme sinua rakkaudestasi. Haluamme todistaa, että risti ei pääty hautaan eikä köyhyyden tarvitse päättyä tragediaan.

Armollinen ja Laupias Jeesus, opeta meitä tekemään laupeudentyötä niin, ettei ihmisten sielujen ja ruumiiden tarvitse elää köyhyydessä ja synnissä. Aamen.

isä Stanisław Zawilowicz SCJ

Rukoilkaamme...

Syyskuu

- Rukoilemme niiden puolesta, jotka yhteiskunnassa elävät syrjäytyneinä epäinhimillisissä olosuhteissa, jotta instituutiot eivät unohtaisi heitä eikä heitä pidettäisi merkityksettöminä.

September

- Vi ber att de som lever i samhällets utkanter under omänskliga förhållanden, inte anses mindre viktiga och inte blir förbisedda av samhällets institutioner.

Lokakuu

- Rukoilemme kirkon puolesta, jotta se omaksuisi kuuntelemisen ja vuoropuhelun elämäntyölikseen joka tasolla ja Pyhän Hengen ohjaamana kulkisi kohti maailman periferioita.

Oktober

- Vi ber att kyrkan gentemot världen låter sig ledas av den Helige Ande, och på alla nivåer antar lyssnandet och dialogen som föredöme.

Maailman nuortenpäivät

”Maailman nuortenpäivät oli kuin lamppu, joka valaisi askelemme”

Maailman nuortenpäivät järjestettiin tänä vuonna Portugalissa. Päätapahtuma, lauantai-illan 5.8. vigilia ja sunnuntiaamun 6.8. messu yhdessä paavin kanssa, oli maan pääkaupungissa Lissabonissa. Siihen osallistui noin 1,5 miljoonaa nuorta pyhiinvaeltajaa.

Suomesta Maailman nuortenpäivillä olivat isompina ryhminä ainakin hiippakunnan oma ryhmä sekä neokatekumenaalisen tien, Opus Dein Silta-klubin ja Turun Mikaelinseurakunnan ryhmä (ev.-lut.). Toistasataa nuorta! Mikaelinseurakunnan ryhmänjohtaja Elias Rautiainen kertoi Vatican

Newsille, että tapahtuman mittakaava oli joillekulle jopa shokeeraava ja että paavin näkeminen oli luterilaisillekin nuorille merkityksellistä.

Neokatekumenaalisen tien ryhmän mukana ollut Joonas Korteniemi kertoi Vatican Newsille, että vigilia pölyisellä hiekkakentällä 35 asteen helteessä oli ainakin ”loistava tilaisuus pyhittyä”. Hänen mukaansa ”paavin puhe ja lempeä olemus sekä adoraatio olivat kyllä vaikuttavia!”

Seuraavilla sivuilla on kolmen tapahtumaan osallistuneen nuoren mietteitä ja lopuksi paavi Franciscuksen saarna.

KATT / Vatican News

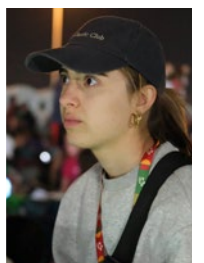
Olemme elämän valoa etsiviä nuoria

”Nuorukainen, minä sanon sinulle: nouse!” (Luuk 7:14). Näin Herra kutsui minua osallistumaan Lissabonin Maailman nuortenpäiville 1.-6. elokuuta 2023.

Osallistuin tänä vuonna Lissabonissa ensimmäistä kertaa Maailman nuortenpäiville. Menneinä vuosina minulla on ollut monta syytä, joiden takia en ole päässyt osallistumaan. Tämän vuoden Maailman nuortenpäivien teema ”Maria lähti kiireesti matkaan” (Luuk. 1:39) oli kuin kehoitus suoraan Jumalalta nousemaan ylös, jättämään kaiken taakseni ja lähtemään matkaan niin kuin Maria.

Pienet valon hetket, kohtaamiset Herran kanssa ja kaitselmus täyttivät päivämme Portugalissa. Saavuimme ensimmäiseen majotuspaikkaamme, Portoon, perjantai-iltana ja heti seuraavana aamuna osallistuimme nuorten pyhiinvaeltajien avajaismessuun. Aamu oli synkkä, sumuinen ja sateinen, mutta kun messu alkoi taivas selkeni ja alttarin taustalla loisti Pohjois-Atlantin valtameri. Se oli Jumala, joka ilmestyi ja puhui meille: ”Rauha teille!” (Joh. 20:19). Se oli Jumala, joka vakuutti meille, ettei hän jättäisi meitä koko matkan aikana.

Tämä kohtaaminen elävän Jumalan kans-

sa valaisi merkityksen, miksi minä ja kaikki muut nuoret olimme tulleet Maailman nuortenpäiville Lissaboniin. Ensinnäkin olimme tulleet hengittämään uudenlaisen elämän henkeä. Tulimme antamaan elämämme fyysiset, psyykkiset ja hengelliset murheet sekä ahdistuksemme, pelkomme ja huolemme Herralle. Se keveys, jonka tämä antautuminen toi mukanaan antoi aidon mahdollisuuden rikastua Herran sanasta, rakentaa dialogi hänen kanssaan ja kuunnella hänen ääntään. Näin ymmärsimme myös, ettemme ole yksin.

Tähän liittyen Ilon kaupungissa (Cidade da alegria) Lissabonin Belem kaupunginosassa italialainen pappi kertoi minulle kauniin tarinan päivästä lähetyssaarnaajana Guatemalan slumeissa. Hän tapasi reissullaan yksin asuvan vanhan rouvan, jolta hän kysyi: "Etkö tunne itseäsi yksinäiseksi?" Tämä vastasi: "En, Herra on läsnä kodissani, kuinka voisin tuntea itseni yksinäiseksi?" Kertoessaan tämän minulle papin silmät täytyivät kyynelistä. Sisäistin sillä hetkellä, että ilman Jumalaa meidän elämällemme ei ole päämäärää.

Toiseksi läsnä olevia nuoria yhdisti rukous heidän kutsumuksensa puolesta. Maailman nuortenpäivät voivat olla suurin käännekohta hengellisessä elämässämme, jos vain niiden aikana uskallamme antautua kokonaan Jumalalle. Luottamus siihen, että Jumalalla on erityinen tehtävä meille jokaiselle vain voimistui paavi Franciscuksen sanoista avajaissermoniassa: "Rakas ystävä, jos Jumala kutsuu sinua nimeltä, se tarkoittaa,

että sinä et ole hänelle pelkkä luku, vaan kasvo." Näillä sanoilla paavi muistuttaa meitä, että olemme mittaamattoman arvokkaita Jumalan silmissä ja hän rakastaa meitä äärettömästi menneistä virheistämme huolimatta.

Maailman nuortenpäivillä opimme myös ymmärtämään paremmin toinen toisiamme sekä avautumaan ihmisten ainutlaatuisuudelle ja luopumaan kateudesta toisia kohtaan. "Jumala ei osoittele sormella, vaan levittää kätsensä: Jeesus näyttää tämän meille ristillä", sanoi paavi Franciscus. Usein arjessa elämme ystävytydet vain oman ryhmämme kanssa emmekä avaudu uusille kohtaamisille. Sen sijaan meille tarjottiin harvinainen mahdollisuus tavata eri mantereilta tulevia nuoria, solmia uusia ihmissuhteita ja kokea, että on olemassa yhteinen tekijä – ristiinnaulittu Jeesus – joka pystyy kokoamaan yhteen maailman nuoret.

Viimeinen syy, jonka takia lähdimme Maailman nuortenpäiville Lissaboniin oli Neitsyt Maria - Neitsyt Maria, joka kulki koko pyhiinvaelluksen ajan vierellämme. Kohtasimme hänet Fatimasissa, jossa saimme hiljentyä ja rukoilla. Rukoilimme, että hän auttaisi meitä näkemään paremmin poikansa Jeesuksen, löytämään rauhan ja jakamaan sen maailman kanssa. Neitsyt Maria näyttäytyi meille myös paikallisissa ihmisissä. Heidän avoimuutensa ja ystävällisyytensä sykki äidillistä rakkautta siitä huolimatta, että emme aina löytäneet yhteistä kieltä. Saimme varmuuden siitä, että portugalilaisilla on aito halu antautua toisil-

le. Emme tule myöskään unohtamaan isäntäperhettä Cercipóvoaa – kotia vammaisten koulutusta ja kuntoutusta varten. Mielestäni kaikelle sille, minkä he tekivät meille, ei ole muuta selitystä kuin usko ja Marian läsnäolo.

Auringonlasku, jonka näimme paluulennolamme Helsinkiin toi meidän Maailman nuortenpäivämme päätökseen. Jumala näyttäytyi meille matkamme alussa Portossa eikä hän unohtanut näyttäytyä meille matkamme lopussakaan. Auringonlasku kiteytti kaikki ilot ja haasteet, jotka olimme kokeneet viimeisten kymmenen päivän aikana. Sen kautta saimme ymmärtää, että Jumala on se elämän valo, jota me nuoret olimme tulleet etsimään Maailman nuortenpäiville. Lopuksi auringonlasku oli myös muistutus. Se oli muistutus Jumalalta uudistamaan uskomme häneen seuraavana päivänä taas auringon noustessa ja kaikkina elämämme päivinä: "Aurinko nousee, aurinko laskee, kiirehtii nousunsa sijoille ja nousee taas" (Saarn. 1:5).

Aurora Hirvonen

Ihanat Maailman nuortenpäivät

Lähdin maailman nuortenpäiville tietämättä, mitä pitäisi odottaa. Tiesin vain, että tapaisin uusia ihmisiä, joilla kaikilla olisi sama uskonto kuin minulla, näkisin paavin ja saisin uusia kokemuksia niin uskonnollisessa mielessä kuin muutenkin. Kaikki tämä tuli toteen ja vielä enemmänkin.

Matka oli jännittävä, ihana ja uskottoman hieno, mutta siinä oli huonojakin puolia, kuten nukkumispaikat. Kaikki ihmiset, jotka tapasin, olivat hyvin ystävällisiä, ja sain paljon uusia kavereita.

Portossa meillä oli rukoushetkiä, messuja ja eri ihmisten puheita, samoin kuin tanssimista ja muuta hauskanpitoa. Oli mahtava nähdä, miten muut nuoret elävät uskovina ja minkälaisia ovat muiden maiden eri perinteet ja tavat esimerkiksi messun vietossa. Nuoria, jotka osallistuivat maailman nuortenpäiville, oli yhteensä yli miljoona. Tämä oli minusta hyvin vaikuttavaa, sillä olin minun seurakunnastani ainoa, joka lähti matkalle.

Matkalla Lissaboniin pysähdyimme Fatimaan, Marian ilmestymisen paikalle. Tällaisessa paikassa käyminen antaa eräänlaista toivoa ja iloa, jota on hyvin vaikea selittää. Lissabonissa vaelsimme suurelle alueelle, missä yövyimme ulkona. Siellä meillä oli rukouksia ja aamulla messu paavin kanssa. Paavin puhe messussa jäi pitkään mieleen, varsinkin hänen sanomansa "Don't be afraid" eli "Älä pelkää" oli minulle tärkeä.

Viimeisenä päivänä oli surullista hyvästellä kaikki ihmiset, joiden kanssa olin viettänyt viimeiset kaksi viikkoa. Lyhyesti sanottuna matka oli ihana kokemus, enkä tule unohtamaan sitä ikinä!

Sofia Kreutz

Loistakaa, kuunnelkaa – älkää pelätkö!

Herään hätkähtäen makuupussin uumenista. Ilma on kostea, taivas kuuluttaa oranssin vaaleanpunaisena. Ystäväni tervehtii minua, mutta en kuule hänen sanojaan, sillä oranssit korvatulpat painavat edelleen korvissani. Olin laittanut ne aamuyöhön saakka laulavien nuorten tähden, niiden, jotka nököttävät edelleen syvässä unessa viitisen makuupussiriviä vasemmallani. Poistan korvatulpat korvistani ja vaihdan kuulumiset ystäväni kanssa. Kaikilla tuntuu olevan ääni käheänä, kun rannan hieno hiekkapöly on asettunut kurkkuun ja keuhkoihin edellisen päivän ja yön aikana. Se oli tullut jatkuvina aaltona tuulen mukana – kerran sen pyyhittyä tuli jälleen uusi vaalea kerros tavarotamme peittämään. Eilinen helle on aamuvarhaisella vain muisto ja käperryn syvemmälle makuupussiini. Jos saisi pidettyä silmiä kiinni vielä muutaman minuutin! Ympärilläni lojuvat tuhannet muhkeat makuupussit ovat kanssani samaa mieltä.

Viime yönä oli mennyt myöhään, sillä silloin koko matkan tarkoitus oli huipentumassa – vigilia oli kestänyt läpi yön ja seuraavana aamuna oli luvassa paavinmessu. Oli ollut vaikuttavaa, kuinka adoraation aikana ihmiset tipahtivat polvilleen Herran edessä ja syvä hiljaisuus peitti hetkeksi koko rannan. Ääntäkään ei kuulunut, kunnes kuoro alkoi laulaa Fatiman rukousta (tässä englantilainen versio): *God, I believe, I adore, I hope, and I love Thee. I beg for pardon for those who do not believe, do not adore, do not hope, and do not love Thee.*

Tämä enkelten rukouslaulu johdatti hajamielisetkin rukouksissaan kohti taivasta. Tunnelma oli muuttunut käsinkosketeltavan pyhäksi. Aiempien tuntien juhliminen oli laantunut, rokkaripapit olivat laulaneet osuutensa, juttelu ystävien kanssa hiljentynyt, aurinko oli laskenut ja ilma viilentynyt. Kaikki muu oli väistynyt Jumalan edessä, ja jokainen sai olla yksin yhdessä Jumalan kanssa.

Adoraation päätyttyä juhlat vasta alkoivat. Musiikki soi, näytöillä tuli erilaisia inspiroivia videoita. Iloinen laulu ja puheensorina yltyivät. Ystäväni valmistautuivat nukkumaan ja itse kävelin pitkin hiekkatietä moottoritielelle, jonka keskellä minun oli tarkoitus tavata poikaystäväni. Jokaisessa risteyksessä tuntui olevan sankoin joukoin ihmisiä, joiden välistä tuli pujotella. Erään sektorin risteyksessä heilui Britannian lippu. Sitä kantoi mies, jota toinen mies kantoi harteillaan. Huokuva ihmismassa tanssi yksinkertaista edestakaisin menevää askellusta heidän ympärillään ja kiersi hitaasti ympyrää. Kitaran energiset soinnut ja laulu raikui pulssimaisen taputuksen rytmissä. Heihin täytyi liittyä päästäkseen ohi.

Kontrasti oli valtava edellispäivään verrattuna. Vaikka väkeä oli nyt tiellä paljon, se ei ollut mitään siihen näkyyn verrattuna, kun pyhiinvaeltajanuoret saapuivat virtana. Torvet soivat, liput liehuivat ja ihmisiä oli silmänkantamattomiin. Keskipäivän helle oli ollut ankara ja muutamat olivat joutuneet pysähtymään matkan varrella. Ohikulkijat auttoivat nuupahtaneita ja vaelluk-

sella korostui veljellisyys. Keskustelu oli helppo aloittaa kenen kanssa tahansa, kun kaikki ottivat toisensa avosylin vastaan. Vaihdoin muutaman sanan auringosta hyvin punaisen suomalaisen ystäväni kanssa, jonka otsasta valui norona hikeä. Poikkeuksellisesti hän oli ottanut takkinsa pois, jonka olin nähnyt hänen tekevän kymmenen päivän aikana ehkä kahdesti.

Jatkoin hetken matkaa yksin, kunnes samassa koulussa yöpyvä pappi ilmestyi ihmisvirrasta keskustelemaan kanssani ja antoi uutta virtaa sekä fyysiseen että hengelliseen matkaani. ”Kääntymys on prosessi.” Oli hänen neuvonsa mietteisiini. Kyselin hänen pappiskutsusumuksestaan, joka oli kuulemma ollut hänelle selkeä. ”Simon, rakastatko sinä minua?” oli Herramme kysynyt häneltä, muistaakseni Raamatun kohdan mukaisesti kolme kertaa. Näissä tavallisissa kohtaamisissa olen saanut kohdata Jumalan vahvimmin sekä oppimaan tarkemmin, miten Jumala haluaa toimia. Jumala todella on läsnä hyvää tekevissä ihmisissä, hän on meidän ihmisten kautta apuna hädän hetkellä. Jumala ei jätä yksin, Hän ei hylkää.

Mutta makuupussini uumenista en muistele eilistä päivää. Tuskin edes saan koottua ajatukseni, kun DJ-pappi alkaa soittaa trancea klo 6.50. Onko mainiompaa tapaa saada 1,5 miljoonaa nuorta katolilaista hereille? Jylisevässä bassossa on turha edes yrittää nukkua. Nyrkki nousee ilmaan kuin itsestään enkä ole ainoa. Monen tanssijalka alkaa väpättää ja pian eiliset juhlimiset saavat kaivatua jatkoa. Juhlat pauhuavat, kunnes paavin saapumisesta ilmoitetaan. Nuoret juoksevat aidalle saadakseen nähdä hänet. Hän kulkee meidänkin ohitse ja eräs ryhmäläiseni kiipeää korkealle betonitasolle kuin nykyajan Sakkeus konsanaan.

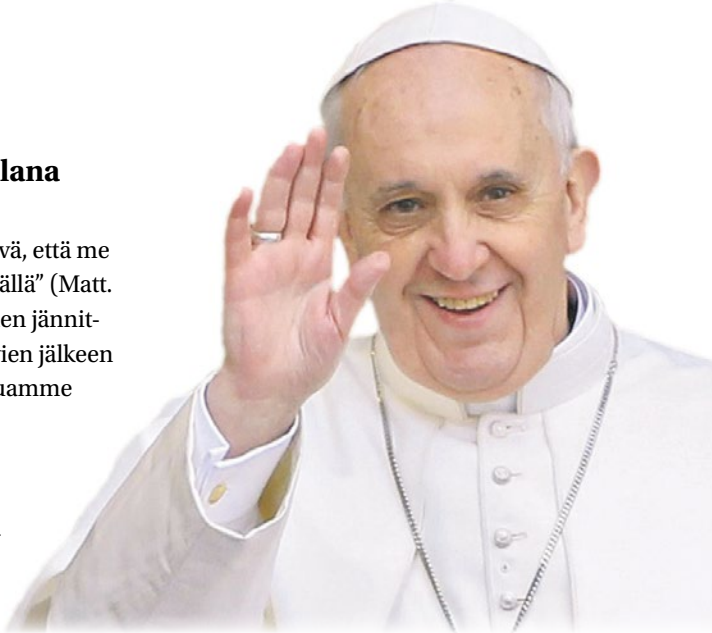
Paavi viettää messun ja antaa nuorille viimeiset kehotuksensa. Hän kutsuu meitä nuoria loistamaan (Jumalan rakkautta), kuuntelemaan (Jumalan Sanaa) ja olemaan pelkäämättä. Näiden sanojen saattelemana on hyvä aloittaa matka kotiin, jossa Maailman nuortenpäivien hengelliset hedelmät saavat mahdollisuuden kypsyä.

liris Hopia-Kettunen

**Sunnuntaina 6.8.2023,
Herran kirkastumisen juhlena**

”Herra, on hyvä, että me olemme täällä” (Matt. 17:4). Näiden jännittävien päivien jälkeen mekin haluamme

toistaa nuo apostoli Pietarin sanat Jeesukselle kirkastusvuorella. Se, mitä olemme kokeneet Jeesuksen kanssa, mitä olemme kokeneet yhdessä, miten olemme rukoilleet

tomme olisikin hyvä, saatamme kulkea teitä, jotka näyttävät rakkaudelta, mutta joissa lopulta itsekkyyttä, joka naamioituu rakkaudeksi. Varokaa itsekkyyttä, joka naamioituu rakkaudeksi! Kuule häntä, sillä hän sanoo sinulle, mikä on rakkauden tie. Kuule häntä.

Ensimmäinen sana oli loistaa, olkaa loistavia; sitten kuulla, jotta ette erehtyisi tiestä, ja lopuksi kolmas: älkää pelätkö. Älkää pelätkö. Sanat, jotka toistuvat Raamatussa, evankeliumeissa: ”älkää pelätkö”. Ne olivat Jeesuksen viimeiset sanat opetuslapsille kirkastumisen hetkellä: ”älkää pelätkö” (Matt. 17:7).

*Paavi Franciscuksen saarna Portugalissa
Maailman nuortenpäivän messussa*

Rohkeutta, älkää pelätkö!

ilo sydämessämme, on ollut kaunista. Siksi voimme kysyä: mitä tuomme mukamme palatessamme arkielämään?

Haluan vastata tähän kysymykseen kolmella verbillä kuulemastamme evankeliumista. Mitä tuomme? Loistaa, kuulla, älkää pelätkö. Mitä tuomme mukamme? Vastaan näillä kolmella sanalla: loistakaa, kuulkaa ja älkää pelätkö.

ENSIMMÄISEKSI LOISTAA. Jeesus kirkastuu. Evankeliumissa sanotaan: ”hänen kasvonsa loistivat kuin aurinko” (Matt. 17:2). Vähän aiemmin hän oli julistanut, että hänen olisi kärsittävä ja kuoltava ristillä. Hän oli murskannut opetuslasten kuvitelman mahdattavasta, maailmallisesta Messiaasta, pettänyt heidän odotuksensa. Auttaakseen heitä hyväksymään Jumalan rakkaudensuunnitelman meitä kaikkia kohtaan Jeesus ottaa kolme heistä, Pietarin, Jaakobin ja Johanneksen, vie heidät vuorelle ja kirkastuu. Valon loisto valmistaa heitä kärsimyksen yöhön.

Ystävät, rakkaat nuoret, tänään mekin tarvitsemme jotakin tästä valosta, valosta, joka antaa toivoa kohdatessamme elämässämme pimeyttä, jokapäiväisiä epäonnistumisia, kohdataksemme ne Jeesuksen ylösnousemuksen valolla. Hän on valo joka ei sammua, valo joka loistaa yössäkin. ”Jumalamme valaisee silmämme”, sanoo pappi Esra (vrt. Esra 9:8). Jumalamme valaisee. Hän valaisee katseemme, valaisee sydämemme ja mieleemme, valaisee

halumme tehdä jotakin elämässä. Aina Herran valon avulla.

Mutta haluan sanoa teille, että meistä ei tule loistavia asetuessamme valokeilaan, sillä se sokaisee. Meistä ei tule loistavia esittämällä itsestämme täydellisen, hyvin järjestetyn, hiotun kuvan, eikä näyttämällä vahvoilta ja menestyviltä: vahvoilta ja menestyviltä, mutta ilman valoa. Meistä tulee loistavia, kun vastaanotamme Jeesuksen ja opimme rakastamaan niin kuin hän. Rakastamaan kuin Jeesus: se tekee meistä loistavia, se saa meidät tekemään rakkauden tekoja. Ystävät, älkää pettäkö itseänne: kun teette rakkauden tekoja, teistä tulee valo. Mutta kun ette tee rakkauden tekoja toisille, vaan katsoitte itsekkäinä itseänne, silloin valo sammuu.

TOINEN VERBI ON KUULLA. Vuorella loistava pilvi verhoaa opetuslapset. Ja mitä sanoo pilvi, josta Isä puhuu? ”Kuulkaa häntä.” ”Tämä on minun rakas Poikani, johon minä olen mieltynyt. Kuulkaa häntä!” (Matt. 17:5). Siinä on kaikki. Kaikki, mitä elämässä on tehtävä, on näissä sanoissa: kuulkaa häntä. Kuulkaa Jeesusta, siinä koko salaisuus. Kuule mitä Jeesus sanoo sinulle. ”En minä tiedä mitä hän sanoo minulle.” Ota silloin evankeliumi ja lue mitä Jeesus sanoo, mitä hän sanoo sydämelleesi. Hänellä on ikuisen elämän sanat meitä varten, hän paljastaa, että Jumala on Isä, Jumala on rakkaus. Hän osoittaa meille rakkauden tien. Kuule Jeesusta. Sillä me itse, vaikka tah-

Te nuoret olette kokeneet näiden päivien ilon – olin sanomaisillani kirkkauden, ja tietynlaista kirkkautta tämä kohtaamisemme onkin. Teillä on suuria unelmia, mutta usein pelkäätte niiden jäävän toteutumatta. Joskus ajattelette epäonnistuvan, toisinaanhan pessimismi valtaa meidät. Tänä aikana teillä voi olla kiusausta lannistua, pitää itseänne riittämättöminä, kätkeä tuskanne hymyyn. Te haluatte muuttaa maailman, ja se on hyvä; haluatte taistella oikeudenmukaisuuden ja rauhan puolesta. Omistatte siihen voimanne ja luovuutenne, mutta teistä näyttää, ettei se riitä. Teitä nuoria kirkko ja maailma tarvitsevat kuin maa sadetta; teille nuorille, jotka olette nykyhetki ja tulevaisuus, juuri teille nuorille Jeesus sanoo tänään: ”Älkää pelätkö!”

Toistakoon jokainen nyt hiljaa sydämessään nämä sanat: ”Älkää pelätkö.” Rakkaat nuoret, haluan katsoa jokaista teistä silmiin ja sanoa: älkää pelätkö. Ja vielä enemmän, sanon teille kauniin asian. En minä, vaan Jeesus itse katsoo teitä, hän tuntee teidät, tuntee teistä jokaisen sydämen ja elämän, tuntee ilonne ja surunne, menestyksenne ja epäonnistumisenne; hän tuntee sydämenne. Tänään hän sanoo teille täällä Lissabonissa Maailman nuortenpäivän: ”Älkää pelätkö, rohkeutta, älkää pelätkö!”

Franciscus

Emerituspiispa Teemu Sippo SCJ on takaisin Suomessa. Vaikka kokeilu viettää eläkepäiviä Saksan Freiburgissa oli kaikin puolin onnistunut, se kuitenkin vahvisti piispa Teemun päätöksen palata Suomeen. ”Täällä minua tarvitaan enemmän”, hän sanoo.

Kutsu Saksaan

”**M**inut oikeastaan kutsui Saksaan Jeesuksen pyhän sydämen pappien Saksan provinssi-aali isä Stefan Tertunte SCJ, kun hän oli Suomessa kanssaveljemme isä Martti Savijoen SCJ pappisvihkimyksessä kesällä 2021. Olin toki ajatellut sitä itsekin, olenhan emerituspiispa, niin sanotusti eläkkeellä, eikä minulla ole enää sellaista vastuuta Helsingin hiippakunnasta niin kuin hiippakunnan piispalla on.” Ajatus kypsyi ja vähän ajan kuluttua piispa Teemu kirjoitti Saksaan. Käyty keskustelu johti siihen, että piispa muuttaisi Saksan Freiburgiin, tosin ensi al-

Takaisin Suomessa

Emerituspiispa palasi kotimaahan

kuun ikään kuin kokeilemaan, olisiko elämä siellä mielekästä.

Niinpä marraskuussa 2022 piispa ilmoitti julkisesti, että hän aikoo muuttaa Saksaan, periaatteessa pysyvästi, jo tammikuussa kuluvaan vuoden 2023 alussa. ”Sitten järjestettiin erilaisia jäähyväistilaisuuksia, kunnes tuli aika lähteä. Ratkaisuun vaikutti paljon se, että halusin mennä takaisin paikkaan, jossa olin aloittanut elämäni veljeskunnassa.” Se oli Freiburgin Herz-Jesu-Kloster, Jeesuksen pyhän sydämen luostari, opintotalo, jossa sääntökunnan jäsenet asuvat opiskellessaan teologiaa Freiburgin yliopistossa. Siellä nuori Teemu Sippo aloitti opintonsa vuonna 1969.

”Se oli ikään kuin paluu sinne, mistä koko sääntökunta- ja pappiselämäni sai alkunsa. Se oli minulle rakas paikka ja kaupunki. Tunnel-

ma oli vähän kuin olisi mennyt takaisin toiseen kotiinsa.” Mutta paljon oli tietenkin muuttunut 50 vuodessa. Talossa ei ollut yhtään saksalaista opiskelijaa, mutta kylläkin Madagaskarilta ja Kamerunista, ”keski-ikäistä” papistoa oli neljä ja vanhoja pappeja neljä, joiden joukkoon piispa Teemu tuli viidenneksi, tosin nuorimpana ja hyväkuntoisena. ”Tällainen kommunitteetti siellä oli ja sen elämään oli mielenkiintoista tutustua. Tulin tuossa yhteisössä oikein hyvin toimeen.”

Vanhat papit olivat jo huonokuntoisia. ”Yhdelle heistä pidin melkein joka ilta pienen iltahartauden. Lauloimme pari laulua *Gotteslobista* [saksankielisten hiippakuntien rukous- ja laulukirjasta], pyysimme siunausta Jumalalta ja rukoulimme.” Päivää lomittivat muutenkin säännölliseen ohjelmaan kuuluvat messut, rukousethetket, ruokailut ja keskustelut.

Toisia ajatuksia

Piispa Teemu iloitsi luostarissa myös erityisesti niistä kerroista, jolloin hän sai toimia messuissa pääselebranttina. Vähitellen hän alkoi kuitenkin huomata, ettei hänellä piispanaan eikä oikeastaan pappinakaan ollut erityistä tehtävää. ”Siellä oli tarpeeksi pappeja taloa varten ja lopulta minulle valkeni, ettei heillä ollut talon ulkopuolella oikein mitään tehtäviä.” Ennen oli toisin; luostarin papit kiirehtivät eri paikkoihin viettämään messua ja kuuntelemaan rippejä. ”Sisarkunnat ja paikat, joissa he aikoinaan kävivät viettämässä messua – niitä ei enää ole”, piispa Teemu sanoi selvästi suruissaan. ”Ja ilmeisesti tavallisissa seurakunnissakin pappeja on tarpeeksi. Ei ollut tehtävää ’apupapille’, puhumattakaan piispalle.”

Toisaalta ilahduttavaa oli se, että ”talossa kuunnellaan paljon rippää, viitenä päivänä

viikossa, aamupäivisin klo 10–12 ja iltapäivisin klo 16–18” ”Hyvin antoisaa oli, että sain kuunnella rippii ja huomata, kuinka paljon ei vain naiset vaan myös miehet, eikä vain vanhat miehet vaan myös nuoret miehet kävivät ripittäytymässä.”

Kaiken kaikkiaan piispa ei kuitenkaan kokenut elämänsä Saksassa ”tarpeeksi merkitykselliseksi”. ”Minulta puuttui tehtävä, eikä kanssaveljilläni oikein ollut käsitystä, mitä piispan kanssa voisi tehdä”, piispa naurahtaa. Kyllähän piispan esimerkiksi messua viettäessä olisi hyvä olla pääselebrantti. Tällaisia huomioita pidettiin lähinnä ”syvällisinä ajatuksina piispuudesta”, piispa Teemu toteaa hymyillen. ”Ikään kuin he eivät olisi ymmärtäneet, että kirkko on kuitenkin hierarkkinen. Kysymys oli luullakseni lähinnä siitä, että kanssaveljeni eivät yksinkertaisesti vain ole tottuneet asumaan yhdessä piispan kanssa.”

”Tämä oli yksi syy siihen, etten ollut ihan tyytyväinen olooni Freiburgissa.” Samoin piispaa vaivasi ”subjektiivinen messunvietto”. Toisaalta adoraatioiden hiljaisuus ja rukoushetket olivat tärkeitä ja – voisi sanoa – nautinnollisia tilanteita. ”Pidin niitä todella suuressa arvossa.”

Ratkaiseva käänne

”Vähitellen aloin ajatella, että voisin jakaa aikani puoliksi Suomen ja Saksan välillä. Provinsiaali ei kuitenkaan innostunut ajatuksesta. Mutta sit-

ten minut pyydettiin Suomeen viettämään kris-mamessua pyhällä viikolla ja pääsiäismessuja.” Piispa Teemu huomasi, kuinka ihmiset ilahtuivat hänen läsnäolostaan. ”Tuo ihmisten ilo tarttui minuun. Huomasin, että se, mikä minulta puuttuu Freiburgissa, on täällä Suomessa.”

”Minulla ei ollut enää motivaatiota jäädä Saksaan. Lähdin sinne ehkä osin nostalgisin ajatuksin. Mutta silloin 70-luvulla minulla oli siellä tehtävä: opiskelu. Nyt tilanne oli ihan jotain muuta.” Lähtö Freiburgista ei enää tuntunut vaikealta ajatukselta. ”Suomessa minulla on tehtävä, se on ilman muuta selvää. Ja nyt kun olen tullut takaisin, se on vielä selvempää. Mielelläni käyn Freiburgissa aina välillä. Ei ole mitään pahaa verta. Syksylläkin vielä menen saarnaamaan yhden kanssaveljeni juhlamessuun.”

jattain oli vielä hiippakuntajuhlan messu Turun tuomiokirkossa.

”Kaikki kunnia isä Marco Pasinatolle, joka tekee työtä hiippakunnan hyväksi asiainhoitajana vakavasti ja itsensä välillä väsyttäänkin, kun tämä piispaton aika yhä edelleen kestää.” Jonkinlais-ta piispan läsnäoloa kuitenkin kaivataan ja juuri siinä emerituspiispakin voi olla avuksi. Uutta piispaa on odotettu jo yli neljä vuotta.

”Näyttää siltä, että meiltä vaaditaan tässä asiassa paljon kärsivällisyyttä”, piispa Teemu toteaa. ”Onneksi nykyinen nuntius ajaa asiaa tarmokkaasti. Epäilen kuitenkin, että jotkut kandidaatit ovat kieltäytyneet tästä tehtävästä. Lisäksi ongelma on se, että Suomen papistosta ne, jotka ehkä tulisivat kysymykseen, ovat lähestulkoon liian nuoria ja olleet liian lyhyen aikaa pappeina.”

”Suomi, Helsinki, Helsingin hiippakunta on minun paikkani.” Joku voi kysyä, pitkö Saksaan sitten ylipäänsä lähteä. ”Ehkä se oli pakko kokea, muuten se olisi helposti jäänyt ajatukseksi, ’voi kunpa.’ Nyt ei sellaista haavetta enää ole. ”Se, mitä odotin, ei ihan toteutunut. Kaikki oli hyvin, mutta se ’varsinainen asia’ puuttui sieltä.”

Suomessa riittää tehtävää

Tehtävää riittää Suomessa jokaiselle papille, vieläpä suomalaiselle. Ja kyllä ”seurakunnissa kaivataan myös piispaa”. ”Vietän esimerkiksi Henrikissä usein messuja sunnuntaisin, ja vahvistuksia ja kirkkoonottamisia on kaikissa seurakunnissa, on retrettejä ja niin edelleen.” Ja hil-

Paljon haasteita

Jos hiippakuntaa katsotaan ulkoapäin, niin vaikka katolilaisia on vain vähän, tilanne ei ole aivan helppo. ”Hiippakuntamme on pinta-alaltaan yksi Euroopan suurimmista ja siksi diasporatilanne on aika ongelmallinen. Samoin suomen kieli on monille ulkomaalaisille tosi vaikea. Lisäksi kirkko on myös köyhä. Elämme käytännössä kuin kädestä suuhun.” Suomessa kirkkoon kuuluu paljon eri kansallisuuksia. ”Me haluamme pitää heistä todellakin hyvää huolta! On monia erikielisiä messuja, jotka ovat tarpeellisia.”

Ongelma, tosin positiivinen sellainen, on tietysti se, että välillä kirkkomme ovat tupaten

Jatkuu seuraavalla sivulla

täynnä. ”Melkein kaikki kirkkomme ovat liian pieniä. Vaikka Helsingin seurakunnissa on varmaankin kymmenen sunnuntaimessua, osa niistä on silti ihan täynnä.” Tämä kaikki vaikeuttaa tilannetta.

”Myös papistomme on positiivisesti sanottuna sekalaista. On pyhän sydämen pappeja, dominikaaneja, Opus Dein pappeja, neokatekumenaaleja, hiippakuntapappeja, tridentinistä messusta kiinnostuneita pappeja, Vatikanin toisen kirkolliskokouksen hengen innoittamia ja niin edelleen.” Siinä ei ole mitään vikaa, päinvastoin se on merkki hengellisestä monipuolisuudesta, mutta samaan aikaan se korostaa tarvetta pitää entistä enemmän huolta hiippakunnan ykseydestä ja yhteydestä sen eri osien välillä.

”Sen takia on hyvä, että meillä ainakin on kerran vuodessa elokuussa hiippakuntajuhla, johon me kaikki voimme kokoontua yhteen”, piispa painottaa ja kertoo nauttineensa tänäkin vuonna juhlamessusta ja sen korkeatasoisesta musiikista, ”varsinkin sopraanosta, joka lauloi Mozartia erittäin kauniisti!” Lisäksi piispa Teemu oli iloinen siitä, että messuun osallistui lukumääräisesti hyvä määrä hiippakunnan pappeja. ”Tämä lämmittää sydäntä.”

Piispa on hiippakunnassa tärkeä yhdistävä tekijä ja suunnannäyttävä. ”Sen huomaa kyllä, että eletään jo viidettä vuotta ilman uutta piispa. Tapahtuu tietynlaista erkaantumista, kun eri yhteisöt helposti sitten keskittyvät vain omaan tekemiseensä.”

”Mutta on myös hienoja ja positiivisia asioita. Hiippakunnan jäsenmäärä kasvaa koko ajan.” Mutta miten siihen pystytään vastaamaan, kun taloudellisia resursseja ei ole? ”Saksankin hyväntekijät vähenevät. Vaikka en tätä nyt erityisesti halua korostaa, niin onhan meillä esimerkiksi akuutti tilanpuute kaikkien hiippakunnallisten toimistojen kohdalla.” Ehkäpä juuri tässä ”piispaton aika” on kaikkein karuimmillaan ja ”todellinen koettelemus, kun ei voi tehdä oikein mitään päätöksiä.”

Takaisin Suomessa

Kun piispa Teemu jäi eläkkeelle 20.5.2019, hän ymmärsi, että oli syytä muuttaa pois piispanantalosta, jotta hän voisi paremmin välttää sitä, että häneen vedottaisiin ja että hänen puoleensa edelleen käännyttäisiin ”työasioissa”. ”Töölön asunnossa tunsin oloni paremmaksi. Nyt Freiburgin ajan jälkeen minulla ei ole enää samaa tunnetta, vaikka väliaikaisesti asunkin piispanantalossa. Ei tämä ole enää minulle työpaikka”, piispa toteaa selvästi helpotuneena. ”Teen sen, mitä minulta pyydetään. Haluan tehdä jotakin hiippakunnan hyväksi, ja ihmiset toivovat sitä. Se on minulle myös henkilökohtaisesti tärkeää.”

Marko Tervaportti

Fransiskaanimaallikot (OFS) Suomessa 75 vuotta

Fransiskaanimaallikot (OFS) eli Fransiskaanisääntökunnan kolmas haara Suomessa viettää olemassaolonsa ja toimintansa 75-vuotisjuhlaa uudella ajalla maassamme. On syytä suureen iloon ja kiitollisuuteen monella tasolla. Ensinnäkin se, että reformaation jälkeen Katolinen Kirkko palasi pikkuhiljaa Pohjolaan ja Kirkon liturginen, hengellinen ja kulttuurinen toiminta heräsi uudelleen eloon, elpyi ja kehittyi, on jo saavutus sinänsä. Toiseksi että sääntökuntien hengellinen elämä ja rikkaus on vaikeiden vuosisatojen jälkeen jälleen syntynyt elämään ja rikastuttanut Kirkon elämää meillä ja koko Pohjolassa. Fransiskaanisen sääntökunnan kolmas haara, eli maallikkoveljet- ja sisaret, ovat kuuluneet sääntökunnan elämään jo alusta alkaen. Pyhä Franciscus kirjoitti kirjeen maailmassa eläville veljille ja sisarille jo heti I ja II sääntökuntahaaran perustamisen jälkeen jotta tertiarit eli maallikkojäsenet voisivat toteuttaa fransiskaanista elämäntapaa hylkäämättä yhteiskunnallisia ja ammatillisia velvollisuuksiaan. Yksi ensimmäisistä oli kauppias Lucchesio di Poggibonsi (+1260), joka hoiti kodissaan vaimonsa kanssa ruttotautisia. Suomessa sääntökunnan historia jatkui uudella ajalla vuonna 1948, jolloin rouvat Gertraud (Kerttu) Vornanen ja Augusta Räsänen aloittivat novisiaattinsa ja antoivat lupaukset 22.4.1949. Eli ensimmäisistä novisiaattilupauksista alkaen Suomen fraterniteetin katsotaan syntyneen.

MIELENKIINTOISTA ON SE, että Suomessa ei reformaation jälkeen ole ollut yhtään I tai II sääntökunnan jäseniä eli fransiskaanisia luostariveljiä tai -sisaria. Sen vuoksi on tärkeää että pyhän paavi Paavali VI:n hyväksytyt uudistetut säännöt vuodelta 1978 sekä suuntaviivat vuodelta 1971 mahdollistavat myös pappien ja piispojen, jotka eivät kuulu sääntökuntaan, toimimisen fra-

terniteettien eli yhteisöjen moderaattoreina (hengellisinä ohjaajina). Toki poikkeus vahvistaa sääntön eli Suomen tilanteessa, historian alussa v. 1948, ei ollut fransiskaanipappeja hiippakunnassa kuten ei vielääkään, joten moderaattoreitamme ovat olleet pääasiassa Jeesuksen pyhän sydämen pappeja, lukuunottamatta isä Martti Voutilaista OP. Hienoa on kuitenkin se, että sekä SCJ:n että dominikaanien tärkeisiin suojeluspyhiin kuuluu myös pyhä Franciscus, joka meitä tietysti suuresti ilahduttaa! Nykyinen moderaattorimme on isä Ryszard Miś SCJ.

VIETÄMME JUHLAVUOTTA kiitollisuudella ja ilolla. Ja ilohan on aina meillä esillä kuten jo perustajamme koko elämä ja suhde Luojaan ja luomakuntaan, maailmankaikkeuteen, osoittaa. Erityisesti haluan mainita vuotuisen ekumeenisessä hengessä vietettävän fransiskaanisen viikonlopun Raumalla lokakuun alussa, joka kokoaa yhteen pyhän Franciscuksen ystäviä yli kirkkokuntarajojen. Rauma kuuluu tärkeisiin paikkoihin sääntökunnan historiassa sillä juuri Raumalla, Viipurissa sekä Kökarissa sijaitsivat keskiajalla fransiskaaniluostarit. Rauman luostari oli maamme oloissa erityisen tärkeä ja kokonsa vuoksi, 1400-luvun keskivaiheilla siellä oli n. 80 veljeä.

TERVETULOJA TUTUSTUMAAN toimintaamme! Järjestämme kaikille avoimia opintopirejä sekä retettejä sekä tietysti tervetuloa Raumalle lokakuun ensimmäisenä viikonloppuna. Silloin meillä on vieraana mm. kolme fransiskaaniveljeä Italiasta, jotka viettävät pyhän messun Rauman Pyhän Ristin kirkossa lauantaina 7.10 klo 18.00!

Pax et Bonum! Rauhaa ja kaikkea hyvää!

Marko Pitkäniemi OFS, yhteisön esimies

Via Dolorosa – Via Crucis

Under fastetiden före påsk minns vi Jesu lidande genom att be inför de olika korstågsstationerna i alla katolska kyrkor. Stationerna beskriver, ofta på ett dramatiskt sätt, Jesu lidande från då han blev anhållen i Getsemane-parken utanför Jerusalem, hans dödsdom både av romarna och judarna, korsfästningen och gravläggningen, ibland också uppståndelsen.

Traditionen med Via Dolorosa eller Via Crucis uppkom i samband med korstågen till det Heliga Landet under medeltiden. Ett årtal som nämns är 1187. Traditionen tycks ha spridit sig mycket snabbt. I Kataloniens nationalmuseum finns en korsväg bestående av sju stationer målade på en plank. Där framställs de viktigaste händelserna under en korsväg:

1. Då Judas förrådde Jesus i Getsemane
2. Pilatus dom och tortyr av Jesus
3. Via Crucis eller vandringen genom Jerusalem
4. Korsfästningen
5. Nedtagningen av Jesu kropp från korset
6. Jesu begravning
7. Uppståndelsen

Målningen är från 1192. Traditionen spreds i Europa under 1600-talet. Det uppkom ett antal korsvägar i synnerhet ute i det fria. Ofta gick korsvägen upp för en brant backe upp till en kyrka eller kapell. Jag har vandrat korsvägar i synnerhet i Italien i San Giovanni Rotondo, i Frankrike bl.a i Antibes och i Spanien bl.a. i de små kapeller och kyrkorna i Pyreneerna. Traditionen fördes aktivt vidare i kyrkan av franciskanerna och den fastställdes formellt som en katolsk tradition under 1600- och 1700-talen av påvarna Innocentius XI och Clemens XII. Idag består antalet oftare till 14 stationer.

Idag är det många som under sin pilgrimsfärd till det Heliga Landet vandrar under natten den sekelgamla korsvägen genom gamla Jerusalem för att sedan fira mässa i den Heliga Gravens kyrka då de första solstrålarna kommer från öster. Samma tradition finns i många kloster.

Den katolska kyrkan tolkar en korsväg som en mini-pilgrimsfärd. Därför är det viktigt att delta i en eller flera korsvägsvandringar i våra kyrkor under den stora fastan före påsken. En pilgrimsfärd stärker alltid ens tro och vägen mot personlig helighet.

Jan-Peter Paul

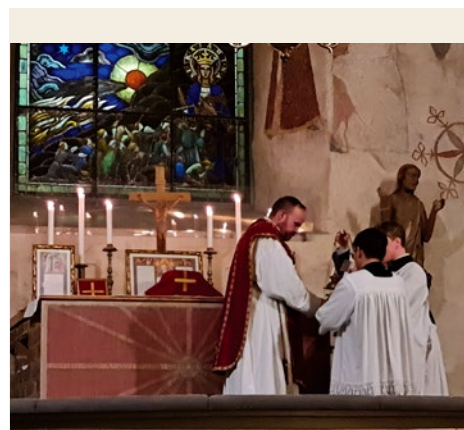
SOCIETAS SANCTI GREGORII MAGNI
gregoriusyhdistys.wordpress.com

MESSUJA LATINAKSI:
sunnuntaina 1.10.2023 klo 13.00

Gregorius-yhdistyksen järjestämiä tridentiisiä messuja vietetään Pyhän Henrikin katedraalissa normaalisti aina kuukauden ensimmäisenä sunnuntaina klo 13.00 (ei kesäkuukausina).

A Tridentine Mass in Latin is usually celebrated in St. Henry's Cathedral on the first Sunday of the month at 13.00 (not during summer).

Messu latinaksi Karjaalla

Myös tänä syksynä vietetään pyhän Katariina Aleksandrialaisen muistopäivää Karjaan Pyhän Katariinan kirkossa. Messu vanhan messukaavan mukaan latinaksi lauantaina 25.11.2023 klo 16.00.

Vi minns heliga Katarina av Alexandria på hennes minnesdag och firar tridentinsk mässa i S:ta Katarina kyrka i Karis kl. 16 lördagen den 25 november.

We mark the Memorial of Saint Catherine of Alexandria with a Traditional Latin Mass at the Medieval St Catherine's Church in Karis/ Karjaa at 4 p.m. on November 25th, 2023.

Tervetuloa! Välkommen! Welcome!

Pyhän Marian seurakunnan miestenpiiri järjesti viime toukokuussa pyhiinvaelluksen Puolaan isä Robert Gallan SCJ luokse, joka on nykyisen miestenpiirin alullepanija. Samalla kävimme tervehtimässä myös muita Jeesuksen pyhän sydämen pappeja, jotka ovat toimineet aikaisemmin Suomessa. Ryhmän hengellisestä ohjelmasta vastasi emerituspiispa Teemu Sippo SCJ ja Marian kirkkoherra isä Rafal Czernia SCJ, joka toimi myös ryhmän kuljettajana, oppaana ja tulkkina.

Lublin ja Pliszczyn

Matka alkoi Helsinki-Vantaan lentokentältä, jossa piispa siunasi matkalle lähtijät. Varsovan kentälle saavuttuamme meitä odotti tuliterä yhdeksän hengen pikkubussi, jolla lähdimme kohti Lublinia ja jossa tuli rukoiltua matkan aikana useamman kerran ruusukkoa siirtyessämme paikasta toiseen. Lublin on aika lähellä Ukrainan rajaa ja matkan aikana naapurimaassa oleva sota näkyi monella eri tavalla, kuten Ukrainan lippujen paljoudella, pakolaisina, sotilaskuljetuksina jne.

Miestenpiirin pyhiinvaellus Puolaan

Kaupungissa majoituimme juutalaiseen hotelli Ilianiin, joka oli entinen juutalainen yliopisto. Hotellissa oli erinomaista kosher ruokaa, hyviä viinejä Israelista ja josta meille järjestyi myös mukava tila laudeksien ja vesperien viettoon. Illalla siirryimme SCJ-luostariin, jossa isä Kazimierz Lewandowski SCJ otti meidät vastaan. Pääsimme tutustumaan luostariin sekä viettämään messua heidän kappelissaan ja viettämään aikaa isä Kazimierzin kanssa, joka edelleen osasi suomea hyvin.

Seuraavana aamuna isä Robert ja SCJ-luostarin esimies tulivat hakemaan meidät hotellilta ja esittelivät Lublinin kaupunkia. Erityisen mieleenpainuva oli Lublinin katedraali ja sen krypta, jossa oli piispojen haudat.

Lounaan jälkeen siirryimme isä Robertin omaan luostariin Pliszczyniin, jossa toimi aikaisemmin SCJ-novisiaatti, mutta joka on nyttem-

min siirtynyt erilaisten retrettien järjestämiseen. Tutustuimme isä Robertin johdolla luostarin kartanomaisemiin ja kissaan. Tämän jälkeen vietimme messun luostarin kirkossa ja piispa piti seurueelle meditaation.

Sandomierz ja Varsova

Seuraavana aamuna lähdimme kohti Sandomierzia, jossa isä Zenon Strykowski SCJ odotteli meitä. Pääsimme viettämään piispan syntymäpäivämessua katedraaliin, jossa emme suinkaan olleet ensimmäisiä pohjoismaalaisia vieraita ja tästä todistuksena oli katedraalin takaseinällä oleva suuri maalaus, jossa kuvattiin alueelle tunkeutuneiden Ruotsi-Suomen sotilaitten kuolemaa räjähdysten seurauksena.

Messun jälkeen isä Zenon toimi oppaanamme kaupungilla ja pääsimme viettämään hänen

Puolan matkan aikaan osui myös emerituspiispa Teemu Sipon SCJ syntymäpäivä.

kanssaan lounasta. Sandomierz oli uskomattoman kaunis kaupunki, joka oli poikkeuksellisen hyvin säilyttänyt keskiaikaista rakennettaan. Ei ole ihme, että siellä kuvataan Ojciec Mateusz (isä Matteus) -sarjaa, joka on puolalainen kopio isä Matteon tutkimuksista. Katedraalin luona pääsimme myös kurkkaamaan kyseisen sarjan kuvauksia.

Sandomierzista jatkoimme matkaa takaisin Varsovaan, jossa illalla juhlistimme piispa Teemun syntymäpäivää. Sunnuntai aamuna pääsimme SCJ:n päämajaan, jossa vastaanottajien joukossa oli Suomessa useamman vuoden työskennellyt veli Wieslaw Bysiek SCJ. Vietimme veli Wieslawin kanssa messua päämajan kappelissa ja tutustuimme päämajaan.

Päämajan seinällä oli taulu, jossa oli kaikki Puolasta Suomeen tulleet SCJ-papit, niin nykyiset, entiset kuin poisnukkuneet ja josta näkyi kiistattomasti kuinka suuren panoksen ja uhrauksen Puolan SCJ-yhteisö on tehnyt suomalaisten puolesta. Loppupäivä vietettiin Varsovan vanhassa kaupungissa, jossa meillä oli hiukan omaa aikaakin. Keskustasta lähdimme lopulta lentokentälle ja takaisin Suomeen.

Leo Virtanen ja koko Pyhän Marian seurakunnan miestenpiiri

Kunnianosoitus pyhälle Jeesuslapsen Teresalle – Unescon biennium 2022–2023

Pyhän Jeesuslapsen Teresan syntymästä on tänä vuonna kulunut 150 vuotta. Sen vuoksi Yhdistyneiden kansakuntien kasvatustiede- ja kulttuurijärjestö UNESCO viettää sitä kaksivuotiskautena 2022–2023. Bienniumilla Unescolla on tapana osoittaa kunnioitusta henkilöille, jotka kukin tavallaan ovat toimineet kasvatuksen, kulttuurin, tieteen, naisten oikeuksien tai rauhan puolesta. Pyhän Thérèsen kunnioituksenosoituksen aloitteentekijänä oli hänen nimeään kantava Lisieux'n basilika yhdessä Ranskan, Belgian ja Italian kanssa.

Unesco pyrkii tekemään tunnetuksi pyhän Jeesuslapsen Teresan merkityksen spiritualiteetin, kulttuurin ja kasvatuksen aloilla. Pyhä Thérèse on elämällään ja kirjoituksillaan antanut todistuksen edellä mainituista yleismaailmallisista arvoista. Hän voi puhutella kaikkia ihmisiä, koska hänen elämänsä puhuu universaalista kieltä, joka on rakkaus.

Pyhä Jeesuslapsen Teresa, Thérèse Martin, syntyi 2. tammikuuta 1873. Hän meni kotikaupunkinsa Lisieux'n karmeliittaluostariin ja kuoli siellä 24 vuoden ikäisenä. Hänen kuolemansa jälkeen julkaistu omaelämäkerrallinen teos "L'Histoire d'une âme" (Erään sielun tarina) on käännetty yli 80 kielelle. Pyhä Jeesuslapsen Teresa kanonisoitiin vuonna 1925 ja hänet nimitettiin lähetystyön taivaalliseksi suojelijaksi vuonna 1927 pyhän Francisco Xavierin rinnalle.

Pyhä Thérèse julistettiin – kolmantena naisena pyhien Jeesuksen Teresan ja Katariina Sienalaisen jälkeen – vuonna 1997 kirkonopettajaksi. Paavi Johannes Paavali II antoi pyhälle Thérèselle kunnianimen "rakkauden tiedon tohtori".

* * *

Pyhän Jeesuslapsen Teresan bienniumin aikana on järjestetty tapahtumia Unescon päämajassa Pariisissa ja eri puolilla maailmaa. Karmeliittamaallikkoyhteisö (OCDS) järjestää 11.11.2023 Helsingissä oman – Unescosta riippumattoman – tilaisuuden, jonka keskiössä ovat pyhä Thérèse ja hänen sääntökuntaveljensä, kansainvälisesti merkittävää hengellinen kirjailija Wilfrid Stinissen.

PYHÄN JEESUSLAPSEN TERESAN SYNTYMÄSTÄ 150-VUOTTA WILFRID STINISSENIN KUOLEMASTA 10 VUOTTA

Aika	11. marraskuuta 2023 klo 13 (sisäänpääsy 12.30 alkaen)
Paikka	Angelicum-sali, Studium Catholicum (2. kerros), Ritarik. 3, Helsinki Osallistumismaksu 10 euroa käteisellä (kahvitus ja oheismateriaali)
OHJELMA	
Johdanto	St. Therese of Lisieux Biography (video 7 min.)
Esitelmät	13.15 Dr. Baiba Brudere, Riga Higher Institute of Religious Sciences <i>Uskovien yhteisen pappouden neljä huipennusta pyhän Jeesuslapsen Teresan elämässä</i> (saksaksi, kirjallinen suomennos)
	14.15 TT Jouko M.V. Heikkinen, Halsua <i>Wilfrid Stinissenin spiritualiteetin merkitys luterilaisen teologin silmin</i>
Kahvitauko. Kirjamyynti jatkuu.	
	Heikkojen voima -kirjan (KATT) julkistaminen. Keskustelu pyhän Thérèsen runosta "Miksi rakastan sinua, oi Maria" (200 säettä)

TERVETULOA! Karmeliittamaallikot

* * *

Tarkemmat tiedot esitelmöitsijöistä ja keskustelijoista 1. lokakuuta 2023 alkaen karmeliittamaallikkoyhteisön kotisivuilla: <https://sites.google.com/site/karmeliittamaallikot>

Hiippakunnan talouden näkymiä vuoden 2023 puolivälissä

Kesä alkaa olla loppuillaan ja elämä palaa taas arkirutiiniin. Niitä miettiessä on hyvä kertoa kirkon taloudesta ja tarpeistamme. Paikalliskirkon talous lepää yksityisten seurakuntalaisten ja ystävien tuen varassa. Toki saamme joitakin avustuksia kotimaisilta ja ulkomaisilta organisaatioilta, mutta niiden merkitys pienenee vuosi vuodelta. Erityisesti tänä vuonna ulkomaiset avustukset ovat vähentyneet. Ymmärrettävästi ongelmat ja epävarmuudet eri puolilla Eurooppaa näkyvät avustajienkin mahdollisuuksissa antaa varoja meille.

Kirjoituksen loppupuolella käyn lyhyesti lävitse hiippakunnan taloudellista tilaa numeroiden valossa. Tarkempia talouskatsauksia on tulossa myöhemmin syksyllä ja numerotietoja on tallennettu myös hiippakunnan nettisivuille talousosioon (katolinen.fi/hiippakunnan-talous).

Kustannusten nousu näkyy

Paikalliskirkon taloustilanne ja rahojen riittävyys on heikentynyt jonkin verran tänä vuonna. Kesäkuun lopun tilanteessa – kun puoli vuotta on kulunut – oli paikalliskirkon kaikkien yksiköiden yhteenlaskettu alijäämä -61 146 euroa. Erityisesti hiippakunnan alijäämä on kasvanut, johtuen kustannusten noususta korkean inflaation vuoksi ja siitä syystä, että useat ulkomaiset avustukset ovat vähentyneet. Hiippakunta on myös joutunut avustamaan suurilla summilla pienempiä seurakuntiamme, jotka muutoin eivät olisi selviytyneet. Kaiken kaikkiaan hiippakunnan alijäämä kesäkuun lopussa oli -280 959 euroa.

Suurten seurakuntien taloustilanne on melko vakaa, ne kaikki olivat ylijäämäisiä kesäkuun lopulla. Mutta lähes kaikkien yksiköiden osalta tilanne on heikentynyt viime vuodesta. Korkean inflaation aiheuttamat kustannuspaineet

ja avustusten vähentyminen näkyy taloudessa. Ilonaiheena on koronapandemian jälkeisten messukolehtien määrän kasvu sitä mukaa kuin messutoiminta on virkistynyt. Lisäksi asuntojen vuokratuotot ovat kasvaneet suotuisasti. Hiippakunnalla ja seurakunnilla on useita asuntoja, joita ne vuokraavat. Sen sijaan sijoitusten tuotto on ollut negatiivista osakekurssien laskiessa kaikkialla.

Paikalliskirkkomme kiinteistöt ovat pääosin vanhoja ja tarvitsevat kipeästi remontteja. Tänä vuonna on erityisesti Tampereella toteutettu iso remonttihanke, mutta pian olisi aloitettava Kuopiossa paljon varoja vaativia remontteja. Tällaisiin hankkeisiin saamme yleensä tukea Saksasta (noin 60 % hankkeen kustannuksista), mutta oiva keino tukea hankkeiden onnistumista on tukea hankkeita maksamalla varoja rahankeräystilille. Pyhän Joosefin seurakunta on hyvin pieni eikä yksin selviä remonttikustannuksistaan.

PAIKALLISKIRKKOMME TALOUDELLISEN TUKEMISEN MUOTOJA

1. Jäsenmaksujen maksaminen. Paikalliskirkkomme kannalta kaikkein tehokkain ja halvin tapa tukea toimintaa on maksaa kuukausittain seurakunnan antamalle tilille jäsenmaksua. Jäsenmaksun maksamiseen velvoittavat jo kirkon säännötkin jokaista siihen kykenevää. Jäsenmaksua voivat maksaa vain kirkon jäsenet. Jos jokainen työssäkäyvä aikuinen jäsen maksaisi jäsenmaksua 15-25 euroa kuukaudessa, olisi taloutemme hyvällä pohjalla ja voisimme jopa kehittää toimintaa tarkoituksenmukaisella tavalla. Siitä hyötyisivät kaikki. Hiippakunnan jäsenmäärään kasvaa vuosittain, ja tarvetta toiminnan kehittämiseen varmasti on. – Jäsenmaksut menevät suoraan oman seurakunnan tilille. Muistettava on käyttää jäsenmaksulaskuissa olevaa viitenumeroa. Numero on ollut sama jo useita vuosia, joten uutta laskua ei ole välttämätöntä odottaa. Tämän lehden välissä on kuitenkin uusin lasku, on vain valittava oman seurakunnan tilinumero.

2. Messujen yhteydessä kerättävät kolehdit ovat hyvä tapa antaa tukea seurakunnalle, jos avustaa kirkkoa epäsäännöllisesti, tai ei ole kirkon jäsen tai on vain käymässä seurakunnassa. Kolehdit kuitenkin aiheuttavat monenlaista työtä seurakunnissa. Rahojen säilyttämisessä on tarkat määräykset: rahat pitää laskea, merkitä kirjanpitoon, viedä pankkiin ja pankki ottaa provision tallettamisesta. Eli osa kolehdeista kuluu pankin kuluihin ja ylimääräisiin kirjanpitokuluihin. Kiitos kuitenkin jokaiselle kolehdin antajalle tuesta! Hienoa, että koronan jälkeen kolehtien määrä on ollut kasvussa.

3. Vapaaehtoisin lahjoituksin on mahdollisuus avustaa seurakuntaa, jos siihen tuntee tarvetta. Koska ne ovat vapaaehtoisia, täysin organisoimattomia avustuksia, ei kirkko voi niiden varaan laskea toimintaansa. Kiitos kuitenkin jokaiselle, joka näitä lahjoituksia on tehnyt ja tekee.

4. Testamenttilahjoitus on myös tapa auttaa kirkkoa. Jokainen suomalainen voi testamentissaan muistaa kirkkoa, eikä kirkon uskonnollisena yhteisönä tarvitse maksaa perintöveroa lahjoituksesta. Näin koko lahjoitettu summa jää kirkon työn tukemiseen. Meillä on vastikään valmistunut esite, jossa kerrotaan, mitä testamentti tarkoittaa ja muita tärkeitä tietoja lahjoittamisesta. Esitettä saa seurakunnista ja hiippakunnan taloustoimistosta.

5. Hankkeiden tukeminen antamalla varoja rahankeräyslupaa varten avatulle pankkitilille. Hiippakunnan taloustoimisto on saanut poliisiviranomaiselta rahankeräyslupaa, jota voidaan käyttää eri hankkeiden rahoittamiseen. Tätä varten on olemassa yksi pankkitili, josta varat ohjautuvat kuhunkin hankkeeseen, kun maksun yhteydessä kirjoittaa oikean viitenumeron. Hankkeet esitellään kirkon verkkosivuilla (katolinen.fi/avustukset). Lahjoittamalla varoja näihin kohteisiin voi lahjoittaja tukea juuri itselle tärkeää hanketta.

Tällä hetkellä näillä keinoilla saadaan katettua alle puolet paikalliskirkon toiminnan kokonaiskustannuksista. Jäljelle jäävistä kustannuksista osa katetaan asunnoista saatavilla vuokratuotoilla. Mutta merkittävä osa katetaan eri organisaatioilta saaduilta avustuksilta. Tärkeimmät avustajat löytyvät Saksasta. Mutta myös Suomen valtio antaa merkittävän summan toimintaamme uskonnonvapauslain perusteella. Ulkomaisten avustusten määrä on sidoksissa avustus-

päätöksiin, joita organisaatiot tekevät tehtyämme ensin hakemuksen. Trendi avustusten määrässä on selvästi laskeva, joten meillä on tarve saada omilta jäseniltämme nykyistä enemmän tukea. Hyvä tavoite olisi, että jäsenet ja ystävämme tukisivat kirkkoamme niin, että vähintään 2/3 kuluista katettaisiin tällä tavoin. Tämän lehden välissä oleva jäsenmaksulomake on hyvä keino hoitaa asia omalta osalta kuntoon, kunhan vain on kirkon jäsen.

*Oiva keino tukea hankkeiden onnistumista on tukea niitä
maksamalla varoja rahankeräytille: katolinen.fi/avustukset/*

JÄSENTULOT	2019	2022	1-6/2022	1-6/2023
Jäsenmaksut	598 000	561 000	312 000	294 000
Vapaaeht. lahjoitukset	101 000	76 000	46 000	40 000
Messukolehdit	265 000	269 000	130 000	157 000
Yhteensä	964 000	906 000	488 000	491 000

Jäsentuloja tarvitaan enemmän

On siksi entistäkin tärkeämpää, että olisimme mahdollisimman pitkälle omavaraisia rahoituksestamme. Keskeisin komponentti on jäsentulot (jäsenmaksut, kolehdit ja lahjoitukset). Niiden kehitys on ollut viime vuosina seuraavanlainen: Vuosi 2019 oli viimeinen vuosi ennen koronapandemiaa ja Ukrainan sodan epävarmoja aikoja. Viime vuonna ei jäsentuloissa vielä ylletty vuoden 2019 tasolle. Tänä vuonna ehkä saavutetaan tämä taso, etenkin kolehtien kasvun myötä. Sen sijaan jäsenmaksujen ja lahjoitusten määrä on tänä vuonna laskenut viime vuoden alkupuoliskoon verrattuna.

Toimintamme kokonaiskustannukset (ilman remontti-investointeja) on eri vuosina vaihdellut 2,3–2,8 miljoonan euron välillä. Voidaan siis todeta, että jäsentuloilla on pystytty kattamaan toiminnan kokonaiskustannuksista noin 40 %. Tämä tarkoittaa, että jäsentulot ovat riittäneet kattamaan paikalliskirkon palkkauskustannukset ja hiukan sen päälle.

Toiminnan kulujen lisäksi tulevat vielä remontti-investoinnit, joiden vuosittainen arvo on vaihdellut 0,5–1,0 miljoonan euron välillä. Niiden rahoituksesta olemme saaneet noin 60 % Saksasta. Mutta niihinkin pitäisi löytää omia varoja 40 %. Koska kirkon kiinteistöt ovat melko vanhoja, korjauksia pitäisi pystyä suorittamaan joka vuosi. Muutoin kertyy korjausvelkaa tuleville vuosille.

Mainitsin aiemmin, että paikalliskirkkomme taloustilanne olisi paljon turvallisemmalla pohjalla, jos jäsentulot kattaisivat 2/3 kuluistamme. Tämä edellyttäisi, että jäsentulojen määrä kasvais nykyisestä noin miljoonasta eurosta 1,6 miljoonaan euroon vuodessa. Ei aivan mahdoton tavoite, mutta vaatisi 0,6 miljoonaa euroa lisää varoja. Tämä tarkoittaisi, että jokainen työssäkäyvä jäsenemme avustaisi vuodessa 60 euroa enemmän kuin tällä hetkellä. Toki tiedän, että joukossa on useita, jotka tukevat kirkkoa suurilla summilla, mutta keskimäärin on näin. Tällä hetkellä osa jäsenistöstä ei maksa lainkaan jäsenmaksua. Osalla tähän on hyvä syy, mutta osalla ei näyttäisi olevan tällaista syytä. Olisikin hienoa, jos nekin, jotka eivät vielä ole alkaneet maksaa kuukausittaista jäsenmaksua, tekisivät niin. Se on mahdollista tämän lehden välissä olevalla jäsenmaksulaskulla. Pienikin summa voi vaikuttaa paljon, jos tarpeeksi usea maksaa sen. Näin turvaamme kirkon työn jatkuvuuden myös tulevaisuudessa, kun

suuret ulkomaiset avustajat eivät enää kykene avustamaan meitä niin paljon kuin ennen.

On selvää, että jäsentulot vaihtelevat seurakunnittain, jos ne suhteuttaa seurakuntien kokonaisjäsenmääriin:

(per jäsen)	Jäseniä	1-12/2022	1-6/2023
Henrik	5095	48 euroa	27 euroa
Maria	4696	59 euroa	30 euroa
Birgitta	2413	42 euroa	25 euroa
Risti	1783	67 euroa	32 euroa
Ursula	647	60 euroa	37 euroa
Joosef	664	53 euroa	34 euroa
Olavi	405	74 euroa	40 euroa
Perhe	1031	57 euroa	32 euroa
Yht.	16734	54 euroa	29 euroa

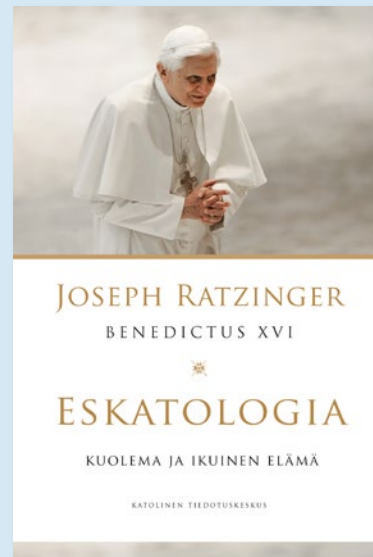
Yleisesti ottaen on niin, että pienissä seurakunnissa jäsenet tukevat seurakuntaa suuremmilla summilla kuin isoissa seurakunnissa. Pienet seurakunnat ovat kuitenkin niin pieniä, että tuki ei riitä kattamaan kaikkia menoja. Etenkin nyt kun erityisesti kiinteistömenot ja energiakustannukset ovat nousseet. Hiippakunta joutuu tukemaan vuosittain näitä seurakuntia. Suuret seurakunnat ovat suuruutensa vuoksi vakaammalla pohjalla, mutta niiden jäsenillä olisi eniten parannettavaa avustusten määrässä. Jäsentulojen määrä per seurakunnan jäsen on kaikissa seurakunnissa paljon pienempi kuin mitä luterilaiset ja ortodoksit Suomessa maksavat vuosittain kirkollisveroa. Monissa vapaissa uskontokunnissa jäsenet uhraavat yhteisölleen paljon suurempia summia kuin meillä. Meillä olisi siis mahdollisuuksia nostaa tukeamme ja sitä kautta varmistaa toimintamme jatkuvuus.

Hyvää syksyä!

*Peter Kuronen
Hiippakunnan ekonomi*

Motsvarande artikel på svenska kan du läsa i fides.katolinen.fi.

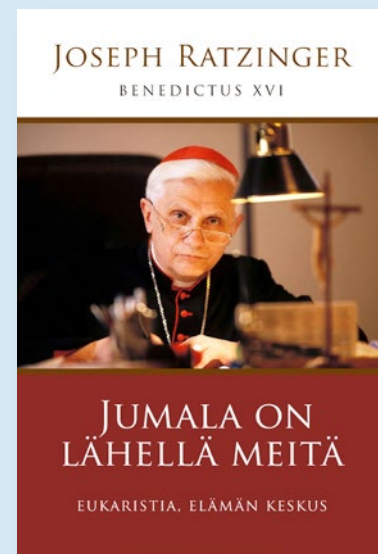
Benedictus XVI

Joseph Ratzinger ESKATOLOGIA

Eskatologia, oppi kuolemasta, ylösnousemuksesta ja ikuisesta elämästä, on ollut yksi Joseph Ratzingerin eli paavi Benedictus XVI:n keskeisistä teemoista. Teosta Ratzinger itse on pitänyt onnistuneimpana kirjanaan.

KATT, 316 sivua, hinta 25,—

Joseph Ratzinger JUMALA ON LÄHELLÄ MEITÄ

Kokoelma kardinaali Ratzingerin eli paavi Benedictus XVI:n saarnoja ja luentoja, jotka valaisevat eukaristian salaisuutta. Eukaristialla on alusta saakka ollut keskeinen sija Ratzingerin teologiassa. Se määrittää erityisesti hänen ymmärrystään kirkosta.

KATT, 152 sivua, hinta 20,—

katolinenkirjakauppa.net

LUKIJOILTA

Eettinen, naista kunnioittava ja luontoa säästävä

Tässä Fides-lehdessämme ovat eniten äänessä paavi ja papit, sen tärkeimpinä asioina ovat tietysti kirkolliset asiat, pyhät ja kirkon tapahtumat. Tavallisten hiippakuntalaisten jokapäiväisestä arjesta on vähän. Seuraava aihe koskettaa aika montaa ihmistä hiippakunnassa. Jos se ei kosketa ihan itseä, se voi olla tärkeä opetettava asia suvun nuorille.

Katolinen lääkäri Miikka Nummenpää on kirjoittanut vakuuttavan kirjan elämäntavasta ilman kemiallista tai mekaanista ehkäisyä. *Luonnollinen perhesuunnittelu* on Katolisen tiedotuskeskuksen tuotantoa vuodelta 2022. Kirja on suunnattu kaikille suomenkieltä lukeville. Oletan että sitä on otettu Suomen kirjastoisiin. Katolinen kannanotto on vasta kirjan lopussa. Nummenpään esittelemä luonnollinen perhesuunnittelu on siis *katolisen kirkon hyväksymä*.

Kirja olisi tärkeää opiskeltavaa nuorille ja tietysti paris-kunnille. Jotkut vanhemmat ihmiset joukossamme voivat kauhistella, että tällainen aihe lehdessämme. Tämä on kuitenkin elämää, nykyviisautta ja samalla uskomme mukaista. Menetelmä on terveellinen ja naista kunnioittava.

Se on myös luontoa kunnioittava. Hormonaaliset ehkäisykeinot tuhoavat vesistöjä, koska niitä ei saada pois vednpuhdistuslaitoksilla. Kaikki muut kuin luonnollinen perhesuunnittelu ovat myös naiselle haitallisia. Kirja on tohtorin tekemä, siis se on perusteellinen ja käsittelee ensin tieteen kehityksen aiheesta ja vasta sitten selittää menetelmän.

Luonnollinen perhesuunnittelu eli *LPS-menetelmä* on eettinen ja turvallinen, mutta se vaatii suurta huolellisuutta, tarkkuutta: on muun muassa mitattava lämpöä puolen asteen tarkkuudella. Miika Nummenpää tarjoaa www.sivuil-laan.tarkkailutaulukoita ilmaiseksi printattavaksi. Naisen on myös muilla tavoilla tutustuttava omaa elimistöönnsä rohkeasti – itseään ja Luojan luomaa elimistöään ujustelematta. Kirja selittää asian tarkkaan ja näyttää tarkoin kuvin.

Tämä on eettinen asia, siksi Nummenpään www.sivutkin.on.nimetty *ehkäisyetiikaksi*.

Meistä, siis Fideksen lukijoista, vain osa lukee suomenkielisiä kirjoja. Tieteellistä tietoa on muillakin kielillä saatavissa netissä, kun tietää mitä etsiä, tietää menetelmän katolisen kirkon hyväksymäksi ja osaa sen etsimisen tehdä. Menetelmä kannattaa opetella koko elämää varten. Toivotavasti katoliset nuoret puhuvat aiheesta keskenään – kieli-muurien rajoittamatta.

Miika Nummenpää tarjoaa asiasta koulutusta kaikille ja vapaasti sivulla www.ehkaisynetiikka.com. Sieltä voi ladata ja lukea ilmaiseksi kolme kirjaa aiheesta.

Lemmikki Louhimies

Johdantokurssi 2023-2024 Helsingissä

Johdantokurssi katoliseen uskoon pidetään Pyhän Henrikin katedraalin seurakuntasalissa ko. maanantaisin klo 18.30 alkaen.

Kurssille ei tarvitse ennakoilmoittautua ja se on avoin kaikille, niin kirkkoon liittyville kuin muillekin asiasta kiinnostuneille. Tervetuloa!

Uskontunnustus

- 4.9.2023 Johdanto kurssiin (isä Jean Claude Kabeza)
- 18.9.2023 Pyhä Kolminaisuus (veli Gabriel Salmela OP) (KKK 185-412; KOM 33-78)
- 2.10.2023 Jeesus Kristus (isä Raimo Goyarrola) (KKK 422-679; KOM 79-135)
- 23.10.2023 Kirkko (isä Federico Spanò) (KKK 748-972; KOM 147-193; Lumen Gentium)
- 6.11.2023 Kaste (emerituspiispa Teemu Sippo SCJ) (KKK 1212-1284; KOM 250-264)
- 20.11.2023 Johdanto sakramentteihin ja liturgiaan (isä Rafal Czernia SCJ) (KKK 1066-1211; KOM 218-249)
- 4.12.2023 Jumalan ilmoitus: traditio, raamattu ja opetusvirka (emerituspiispa Teemu Sippo SCJ) (KKK 6-32)
- 18.12.2023 Vahvistuksen sakramentti (isä Joosef Dang) (KKK 1285-1321; KOM 265-270)
- 8.01.2024 Eukaristia I (isä Martti Savijoki SCJ) (KKK 1322-1344; KOM 271-276)
- 22.1.2024 Eukaristia II (isä Rafal Czernia SCJ) (KKK 1345-1419; KOM 277-294)
- 5.2.2024 Rippi (isä Ryszard Mis SCJ) (KKK 1420-1498; KOM 295-312)
- 19.2.2024 Sairaiden voitelu (isä Marie-Augustin Laurent-Huyghues-Beaufond OP) (KKK 1499-1532; KOM 313-320)
- 4.3.2024 Avioliitto (isä Manuel Prado) (KKK 1601-1666; KOM 337-350)
- 18.3.2024 Pappuus (veli Gabriel Salmela OP) (KKK 1533-1600; 321-336; Presbyterorum Ordinis)

Elämä Kristuksessa

- 8.4.2024 Johdanto moraaliopetukseen I (isä Marco Pasinato) (KKK 1691-1896; KOM 357-404; Veritatis Splendor)
- 22.4.2024 Johdanto moraaliopetukseen II (isä Raimo Goyarrola) (KKK 1897-2051; KOM 405-433; Veritatis Splendor)
- 6.5.2024 Käskyt I (Eukaristia I (isä Martti Savijoki SCJ) (KKK 1322-1344; KOM 271-276) (KKK 2052-2330; KOM 434-486)
- 20.5.2024 Käskyt II (isä Ryszard Mis SCJ) (KKK 2331-2557; KOM 487-533)

Rukous kristillisessä elämässä

- 3.6.2024 Johdanto rukoukseen, kirkkovuosi ja hartauksia (isä Federico Spanò) (KKK 2558-2865; KOM 534-598)
- 5.8.2024 Neitsyt Maria ja pyhät (Tuula Luoma) (Lumen Gentium)
- 19.8.2024 Sääntökunnat ja kongregaatiot (sisar Barbara Ogeniewska USJK) (Perfectae Caritatis)
- 2.9.2024 Eläminen kirkon yhteydessä (Marko Tervaportti)

Kirkkoonotto: ilmoitetaan myöhemmin.

KKK: Katolisen kirkon katekismus

KOM: Katekismuksen kompendium

Lumen Gentium: Kirkosta (Vatikaanin II kirkolliskokous)

Presbyterorum Ordinis: Pappien palvelutehtävästä ja elämästä (Vat. II)

Veritatis Splendor: Totuuden loiste (Johannes Paavali II, kiertokirje)

Perfectae Caritatis: Sääntökuntaelämästä (Vat. I)

Caritas-kuulumiset

Nytt-News

Caritaksen jäsen tukee järjestöä pitkäjänteisesti

Katolisen kirkon kehitysyhteistyö- ja avustusjärjestö Suomen Caritas ottaa vastaa uusia jäseniä.

"Jäsenyyden kautta katolisilla on mahdollisuus olla mukana levittämässä lähimmäisenrakkautta pitkäjänteisesti. Jatkuva tuki tekee työmme mahdolliseksi", sanoo Suomen Caritasen pääsihteeri Larissa Franz-Koivisto.

Suomen Caritas kulkee Suomessa asuvien vähävaraisten rinnalla. Kesällä järjestö tukee perheitä leirimaksuissa. Ennen joulua Caritas jakaa ruokalahjakortteja vähävaraisille perheille. Useat Caritasen tukea saavat ihmiset ovat katolisia perheitä, sillä esimerkiksi ruokalahjakorttien jakamisessa ovat mukana seurakuntien kirkkoherrat ympäri maata.

Caritas tekee kehitysyhteistyötä Aasiassa ja Afrikassa yhdessä muiden järjestöjen ja paikallisten kumppaneiden kanssa.

Caritaksen työ on vaikuttavaa:

- Saamme joka toinen viikko hävikkiruokaa. Vapaaehtoisemme pussittavat ruuat ja jakavat ne tarvitseville. Vuonna 2022 jaoin yli 500 ruokakassia.
- Tuemme vähävaraisten lapsiperheiden leirimaksuissa kesäisin. Vuonna 2022 tuimme perheitä 3650 eurolla. Tänä kesänä olemme jälleen antaneet leiritukea.
- Jaoin ennen viime joulua yhteensä 79 ruokalahjakorttia vähävaraisiin perheisiin. Niiden arvo oli yhteensä 4300 euroa.
- Caritasella on käynnissä neljä kehitysyhteistyöhanketta. Tänä vuonna alkoivat uudet hankkeet Nepalissa ja Bangladeshissa. Hankkeisiin liittyviin projekteihin osallistui tai niistä hyötyi 1280 henkilöä.

Liity jäseneksi ja tee tämä työ mahdolliseksi

- Jäsenyys on helppo tapa toteuttaa kristillistä elämää.
- Sinun on mahdollisuus toteuttaa lähimmäisenrakkautta Caritasessa.
- Työmme edistää katolista sosiaalietiikkaa.

Liity Caritasen jäseneksi!

Jäsenet ja kuukausilahjoittajat saavat Caritasen uutiskirjeen, joissa kerrotaan kuulumisia hankkeista sekä muusta Caritasen toiminnasta. Lue lisää jäsenyydestä osoitteesta www.caritas.fi/liity-jaseneksi.

Tapahtumia

Hyväntekeväisyyskonsertti – Muistellessa

Tervetuloa Muistellessa -hyväntekeväisyyskonserttiin lauantaina 9.9. kello 18 Studium Catholicumissa, Ritarikatu 3. Konsertissa esiintyy joukko lahjakkaita muusikoita. Musiikin ohessa kuulemme karitatiivisesta vapaaehtoistyöstä.

Konserttilipun hinta on 20 € ja tuotto käytetään Suomen Caritasen toiminnan tukemiseen.

Caritaksen jäsenet ja työntekijät edistävät lähimmäisenrakkautta esimerkiksi myyjäisissä. Giovanni Canarecci, Silvana Paz ja Meisa Dano olivat vapaaehtoisina Caritasen pääsiäisbasaarissa. Myyjäisten tuotoilla tuetaan Caritasen toimintaa.

Tervetuloa Caritasen kehitysyhteistyöiltään 26.9. klo 18–20!

Tule tutustumaan Suomen Caritasen hankkeisiin Keniassa, Myanmarissa, Nepalissa ja Bangladeshissa sekä mahdollisuuksiin osallistua hankkeisiin vapaaehtoisena. Ilta käynnistää Caritasen ensimmäisen kehitysyhteistyöryhmän, jonka jäsenet pääsevät osallistumaan hankkeiden viestintään, varainkeruuseen ja hallintoon sekä hankkeiden vierailuille kohdemaihin. Tarjoamme illan osallistujille herkullista pitsaa hyvässä seurassa! Tilaisuus järjestetään Suomen Caritasen toimistolla osoitteessa Kuusitie 6, Helsinki.

Tule mukaan kuulemaan ja innostumaan! Ilmoittauduthan tilaisuuteen etukäteen, jotta osamme varata oikean määrän tarjoiluja: bit.ly/kehylta

Tuo tekstiileitäsi Caritasen ompelupalveluun!

Caritas -ompeliossa voit teettää korjausompelua ja tilaustöitä. Korjauttamalla tai muodistamalla vanhan vaateen autat vähentämään tekstiilijätettä. Palvelun tuotoilla tuet Suomen Caritasen toimintaa.

- Pienet ja suuremmatkin korjaukset ja muokkaukset, esimerkiksi hihojen, housujen tai farkkujen lahkeitten lyhennys, kavennus, levennys ym. Myös pikakorjaukset!
- Naisten ja miesten arki- ja juhla-vaatteiden lyhennykset, kavennukset, vaatteiden korjaukset, vetoketjun vaihto.
- Korjaamme valmisvaatteet istuviksi ja oman mielen mukaisiksi.
- Yksinkertaiset verhojen ylä- ja alakäänteiden ompelu ja pöytäliinojen ompelu.
- Vanhojen vaatteiden muodistus. Vanhaa, hyvälaatuisia vaatteita ei kannata heittää pois. Pienillä korjauksilla siitä saa taas ajan henkeen sopivan ja käyttökelpoisen asun.

Jos olet epävarma kannattaako jokin vaate korjata tai muodistaa, niin tule näyttämään se meille. Ompelija kertoo mitä on mahdollista tehdä ja antaa hinta-arvion korjauksesta.

Otathan yhteyttä ja sovi käynnistä etukäteen: caritas@caritas.fi, viestin otsikko "ompelupalvelu".

Tapahtumia Caritasen toimistolla

osoitteessa Kuusitie 6, 00270 Helsinki

Hävikkiruuanjakelupäivät ovat maanantaina 18.9., 2.10. kello 15–16.

Jakelu järjestetään Caritasen toimistolla. Ruokakasseja on rajoitetusti noin 30 kpl joka kerralla. Olemme osa Helsingin kaupungin Stadin safka-jakeluverkostoa. Lisää tietoa osoitteesta ruoka-apu.fi.

Ystävyyden kahvilan syksyn kahvilapäivät ovat keskiviikkona 13.9. ja 11.10. kello 15–17. Tervetuloa!

Tervetuloa ostoksille Caritas-kauppaan!

Kaupasta löytyy myös luostarissa tehtyä kosmetiikkaa sekä laadukasta kahvia ja teetä.

Myymme myös Mifukon ihania tuotteita. Mifuko on suomalainen yritys, jonka kanssa teemme yhteistyötä kehitysyhteistyöhankkeessamme Keniassa. Mifuko yhdistää pohjoismaisen muotoilun kenialaiseen käsityötaitoon. Caritasen hankkeessa naiset oppivat tekemään koreja, joita myydään myös Suomessa.

Caritas-kauppa on auki osoitteessa Kuusitie 6, 00270 Helsinki, tiistaista perjantaihin kello 10–15.

Verkkokauppamme on aina auki osoitteessa www.caritas.fi/caritas-kauppa. Kierrätysvaatteita myymme vain kivijalkamyymälässä, tervetuloa!

www.caritas.fi

MARSSI ELÄMÄN PUOLESTA HELSINGISSÄ 23. SYYSKUUTA 2023

Kokoonnumme Senaatintorille lauantaina 23. syyskuuta klo 14:00. Avauksen jälkeen kuljemme Aleksanterinkadun ja Mannerheimintien kautta eduskuntatalolle. Eduskuntatalolla on puheita ja musiikkiesityksiä. Tilaisuuden arvioidaan päättyvän noin klo 17:00.

Marssille ovat tervetulleita kaikki, jotka haluavat puolustaa kohdusisäistä ihmiselämää ja elämää yleensä. Paikalle tulijat voivat halutessaan ottaa mukaansa pro life -aiheisia julisteita ja banderolleja. Marssilla ei saa käyttää muun aiheisia tunnuksia.

Yhteydenotot ja järjestäjä:

Yhteydenotot ja tiedustelut: marssielamanpuolesta@gmail.com
Instagram: https://www.instagram.com/marssi_elaman_puolesta/
Facebook: <https://facebook.com/marssielamanpuolesta>

Järjestäjät: Jyväskylän ja Kouvolan Elämän puolesta -ryhmät.
Yhteistyössä: Suomen evankelisluterilainen lähetyshiippakunta
Patmos lähetyssäätiö

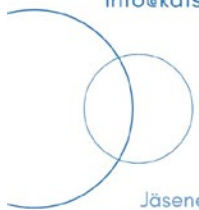

Studium Catholicum
Ritarikatu 3B
00170 Helsinki

Myös etämahdollisuus!

Ilmoittautuminen:
info@katsote.fi

Jäsenet 10€
Ei jäsenet 20€
Opiskelijat ja eläkeläiset 10 €

Pulla- ja kahvitarjoilu

KatSote on katolisten sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden yhdistys. Yhdistyksen toiminta on avointa kaikille uskonnosta riippumatta.
www.katsote.fi

Seminaari

7.10.2023

Klo 15:00

Alkupuhe ja seminaari-päivän esittely

Klo 15:30

"Kun ei ole enää mitään tehtävissä, on vielä paljon tekemistä" - Palliatiivinen hoito pähkinäkuoressa. Palliatiivisen lääketieteen professori Reino Pöyhä

Klo 16:15

Kahvitauko

Klo 16:45

Nuorten masennus ja tunnistamisen haasteet. Psykiatri Helen Sekular

Klo 17:30

Loppusanat

"Come to me, all you who are weary and burdened, and I will give you rest."
Mathew:11:28

ENCOUNTER WITH JESUS

Catholic Charismatic half-day Bible Conference in English
Organised by "Anointing Fire Catholic ministries (AFCM) Finland"

Led by **Jose Kuriakose**,
First full time missionary of
Anointing Fire Catholic ministries (AFCM), UK

DATE: 30th SEPT, SATURDAY 2023,

TIME: 13.00 – 17.00

Venue: St. Mary's Catholic Church, Mäntytie 2, Helsinki

Registration fees - 5 € (can be paid on the day of Conference at the venue (in cash) or earlier to the Account No: FI24 1220 3500 6207 17, A/c name: Holy Mass in Malayalam, Nordea Bank)

Free for children under 12 years of age
Donations are most welcome.

Pre-registration is required.
Scan QR code for registration

For details & personal spiritual sharing slot booking, contact:
Shino Merrin John - 044 2130474; E-mail: shinosajis@gmail.com
Lisa John: lisakoshy09@gmail.com | **Simi Poullose**: simimarysimi@gmail.com

Conference organised under the pastoral direction of Fr. Rafal Czernia, parish priest, St. Mary's Church, Helsinki.

Muistakaa hiippakuntaa perinnönjaossanne

Hiippakuntamme jäsenmäärä on moninkertaistunut ja kansainvälistynyt. Tämä on rikkaus, mutta myös jatkuvasti kasvava kustannus. Hiippakunnan talous on alijäämäinen. Kehotamme teitä rukoilemaan hiippakunnan puolesta, mutta myös konkreettisesti auttamaan taloudellisesti. Meillä ei päinvastoin kuin kansankirkoilla ole oikeutta periä jäsenmaksua verotuksen yhteydessä. Yksi erinomainen tapa tukea kirkkoa on perinnönjakoa suunniteltaessa ottaa hiippakunta huomioon merkittävälläkin tavalla. *Hiippakunnan talousneuvosto*

Katolinen kirkko Suomessa / Taloustoimisto TILINRO: FI37 2219 3800 004324

Verbi Dei sono
Schola cantorum

Gregoriaanista laulua häihin, hautajaisiin ja muihin tilaisuuksiin. *Gregorian chant for weddings, funerals and other occasions.*
Yhteys, Contact: Markus Mäkelä 044-5021206.

Seuraava Fides
ilmestyy
6. lokakuuta

katolinenkirjakauppa.net

Huom! Kaikkia ilmoittajia ja kirjoittajia pyydetään painokkaasti pitämään kiinni sivun 2 alalaidassa annetuista aineiston viimeisistä jättöpäivistä (deadline). Toimitus ei voi taata, että viimeisen jättöpäivän jälkeen toimitettuja muutoksia ehdittäisiin huomioida. Deadline on aina 10 päivää ennen lehden julkaisupäivää. F I D E S

TÖÖLÖN HAUTAUSTOIMISTO
Caritas Seurakuntapalvelu - Helsinki
09 628 398

Mechelininkatu 32, Taivallahden kasarmirakennus
www.toolonhautaustoimisto.fi

HELSINKI

**Pyhän Henrikin
katedraaliseurakunta**

Pyhän Henrikin aukio 1, 00140 Helsinki
Puh. 09-637853, 046-9552353
Sähköposti henrik@katolinen.fi
Kotisivu henrik.katolinen.fi

- La 17.40 vesper, 18.00 aattomessu. Su 9.30 messu englanniksi, 11.00 päämessu, 12.30 erikielisiä messuja, perhemessu tai 13.00 gregoriaaninen messu, 18.00 iltamessu. Ma, ke, pe 18.00 messu. Ti ja to 7.30 messu. Ke 17.30 ruusukkorukous. Pe 17.30 adoraatio. (Paastonaikana pe 17.30 ristintien hartaus, adoraatio iltamessun jälkeen.) Ke ja la 19.30 Neokatekumenaalilyhteisön liturgia. Rippiaika la 17.00-17.45 ja ma, ke, pe 17.30 sekä ennen sunnuntain messuja ja sopimuksen mukaan.
- Sat. 17.40 Vespers, 18.00 Mass in Finnish. Sun. 9.30 Mass in English, 11.00 High Mass in Finnish, 12.30 Mass in other languages, Family Mass or 13.00 Gregorian Mass, 18.00 Mass in Finnish. Mon., Wed., Fri. 18.00 Mass in Finnish. Tues. and Thurs. 7.30 Mass in Finnish. Wed. 17.30 Rosary. Fri. 17.30 Adoration. (During Lent, Fri. 17.30 Stations of the Cross, Adoration after the Evening Mass.) Wed., Sat. 19.30 Liturgy of the Neocatechumenal Way. Confessions Sat. 17.00-17.45, Mon., Wed., Fri. 17.30, as well as before Masses on Sunday and by appointment. Masses also in other cities.

- Messuja voi seurata osoitteessa: henrik.katolinen.fi

9.9. la 10.00-13.15 ensikommunio-opetus, 17.40 vesper, 18.00 aattomessu ja kirkkoon ottaminen

10.9. su kirkkovuoden 23. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 11.00 messu Tikkurilassa, 12.30 messu ja adoraatio vietnamiksi, 18.00 iltamessu
13.9. ke 18.30 naistenpiiri
16.9. la 10.45-13.00 vahvistusopetus, 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
17.9. su kirkkovuoden 24. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 11.00 messu Keraavalla, 12.30 messu ruotsiksi/mässa på svenska, 14.00 messu malayalamiksi, 15.00 messu Porvoossa, 18.00 iltamessu
18.9. ma 18.30 johdantokurssi
19.9. ti 12.00 seniorit
23.9. la 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
24.9. su kirkkovuoden 25. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 11.00 messu Tikkurilassa, 12.30 messu italiaksi/Messa in italiano, 18.00 iltamessu
30.9. la 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
1.10. su kirkkovuoden 26. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 13.00 gregoriaaninen messu, 16.30 messu espanjaksi/Santa Misa en Castellano, 18.00 iltamessu
2.10. ma 18.30 johdantokurssi
7.10. la 10.45-13.00 vahvistusopetus, 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
8.10. su kirkkovuoden 27. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 11.00 messu Tikkurilassa, 12.30 messu ja adoraatio vietnamiksi, 18.00 iltamessu

ENSIKOMMUUNIO-OPETUS

9.9. la 10.00

VAHVISTUSOPETUS

16.9., 7.10. la 10.45

JOHDANTOKURSSI

18.9., 2.10. ma 18.30

MUUT PAIKKAKUNNAT

Kerava (ev.-lut. kirkko, Papintie 6): 17.9. su 11.00
Porvoo (ort. kirkko, Vanha Helsingintie 2, Porvoo): 17.9. su 15.00
Tikkurila (Dickursby skola, liikuntasali, Urheilutie 2-4, Vantaa): 10.9., 24.9., 8.10. su 11.00

Pyhän Marian seurakunta

Mäntytie 2, 00270 Helsinki
Puh. 09-2411633, 040-9659137
Sähköposti maria@katolinen.fi
Kotisivu maria.katolinen.fi

- La 10.00 messu suomeksi, 18.00 aattomessu suomeksi. Su 9.30 ruusukkorukous (paastonaikana ristintie), 10.00 päämessu suomeksi, 11.30 messu (1. su ruotsiksi, 2. su lastenmessu suomeksi, 3. su vietnamiksi, 4. su lastenmessu suomeksi, 5. su lastenmessu suomeksi), su 13.00 messu tagalogiksi (vain 2. ja 4. su), 16.00 messu puolaksi, 17.30 ruusukkorukous englanniksi (paastonaikana ristintie), 18.00 messu englanniksi. Ma, ti, ke, to, pe 7.00 laudes, 7.30 messu suomeksi tai englanniksi, 17.15-17.50 adoraatio, 18.00 iltamessu. Rippitilaisuus ma, ti, ke, to, pe 16.45-17.05, la 17.30-17.50, su 9.30-

9.50 ja 17.30-17.50. Seurakunnan kanslia avoimma ma-ke 10.00-15.00.

- Sat. 10.00 Mass in Finnish, 18.00 Evening Mass in Finnish. Sun. 9.30 Rosary in Finnish (Stations of the Cross during Lent), 10.00 High Mass in Finnish, 11.30 Mass (1st Sun. Swedish, 2nd Sun. Family Mass in Finnish, 3rd Sun. Vietnamese, 4th Sun. Family Mass in Finnish, 5th Sun. Family Mass in Finnish), 13.00 Mass in Tagalog (only 2nd and 4th Sun.), 16.00 Mass in Polish, 17.30 Rosary in English (Stations of the Cross during Lent), 18.00 Mass in English. Mon., Tues., Wed., Thurs., Fri. 7.00 Laudes, 7.30 Mass in Finnish or English, 17.15-17.50 Adoration, 18.00 Evening Mass in Finnish. Confessions Mon., Tues., Wed., Thurs., Fri. 16.45-17.05, Sat. 17.30-17.50, Sun. 9.30-9.50, 17.30-17.50. Parish office open Mon.-Wed. 10.00-15.00.

- Kaikki messut ovat katsottavissa internetissä Youtuben "Pyhä Maria" kanavalla.

- Huom.! Messuihin ja muihin tilaisuuksiin tullaan vain terveenä ja hyvää käsihygienaa noudattaen.

9.9. la 10.00 messu suomeksi, 10.00-13.30 ensikommunio-opetus, 15.30-17.15 vahvistusopetus, 18.00 messu suomeksi
10.9. su kirkkovuoden 23. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 piispanmessu suomeksi ja kirkkoon ottaminen, 10.00-11.00 pyhäkoulu seurakuntasalissa, 11.30 lastenmessu suomeksi, 13.00 messu tagalogiksi/Mass in Tagalog, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
17.9. su kirkkovuoden 24. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 11.30 messu vietnamiksi, 13.00 messu arabiaksi, 14.30 messu saksaksi/Messe auf Deutsch, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
24.9. su kirkkovuoden 25. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 10.00-11.00 pyhäkoulu seurakuntasalissa, 11.30 lastenmessu suomeksi, 13.00 messu tagalogiksi/Mass in Tagalog, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

1.10. su kirkkovuoden 26. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 piispanmessu suomeksi ja vahvistuksen sakramentti, 11.30 messu ruotsiksi/mässa på svenska, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
8.10. su kirkkovuoden 27. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 10.00-11.00 pyhäkoulu seurakuntasalissa, 11.30 lastenmessu suomeksi, 13.00 messu tagalogiksi/Mass in Tagalog, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

MUUT PAIKKAKUNNAT

Hyvinkää (Vanha kirkko, Uudenmaankatu 13): 16.9., 21.10., 18.11., 16.12., 20.1., 17.2., 16.3., 20.4., 18.5. la 16.00
Karjaa (Pyhän Katariinan kirkko): 25.11. klo 16.00 latinankielinen vanha messu

TURKU

**Pyhän Birgitan ja autuaan
Hemmingin seurakunta**

Ursininkatu 15a, 20100 Turku
Puh. 02-2314389, 0400-458128
Sähköposti birgitta@katolinen.fi
Kotisivu birgitta.katolinen.fi

- Su 9.00 messu ruotsiksi tai latinaksi, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.30 messu puolaksi tai vietnamiksi (4. su) tai tagalogiksi tai ei messua, 18.00 messu englanniksi. Ma, ke, pe, la 7.30 messu, ti ja to 18.00 messu. To 17.30 adoraatio (paastonaikana ristintie). Rippitilaisuus puoli tuntia ennen messuja ja sopimuksen mukaan
- Sun. 9.00 Mass in Swedish or Latin, 10.00 Rosary, 10.30 High Mass in Finnish, 12.30 Mass in Polish or Vietnamese (4th Sun.) or Tagalog or no Mass, 18.00 Mass in English. Mon., Wed., Fri., Sat. 7.30 Mass in Finnish, Tues. and Thurs. 18.00 Mass in Finnish. Thurs. 17.30 Adoration (during Lent Stations of the Cross). Confessions half an hour before Mass and by appointment.

- Päivitetty tiedot löytyvät aina seurakunnan kotisivulta osoitteesta birgitta.katolinen.fi.

8.9. pe autuaan Neitsyt Marian syntymä: 7.30 messu
9.9. la 10.00 messu ruotsiksi Ahvenanmaalla/mässa på Åland
10.9. su kirkkovuoden 23. sunnuntai: 9.00 messu ruotsiksi/mässa på svenska, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 15.00 messu puolaksi Eurajoella, 17.00 messu Porissa, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
14.9. to pyhän ristin ylentäminen: 17.30 adoraatio, 18.00 messu
17.9. su kirkkovuoden 24. sunnuntai: 9.00 messu latinaksi, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.30 messu tagalogiksi/Mass in Tagalog, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
20.9. ke 17.30 naistenpiiri
23.9. la 10.00 messu ruotsiksi Ahvenanmaalla/mässa på Åland, 14.00 messu ja vahvistuksen sakramentti
24.9. su kirkkovuoden 25. sunnuntai: 9.00 messu ruotsiksi/mässa på svenska, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.30 messu puolaksi Eurajoella, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
26.9. ti 18.45 SCJ-maallikot
30.9. la Huom.! ei aamumessua, 9.30 katekeesi, 13.00 perhemessu
1.10. su kirkkovuoden 26. sunnuntai: 9.00 messu latinaksi, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.30 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
7.10. la Huom.! ei aamumessua, 16.00 messu luostarikirkossa Naantalissa
8.10. su pyhä Birgitta (seurakuntamme nimikkojuhla): 10.00 ruusukko, 10.30 juhlamessu, 15.00 messu puolaksi Eurajoella, 17.00 messu Porissa, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

URKUMUSIIKIN

JUHLAA KATEDRAALISSA

URKUREITA LÄHELTÄ JA KAUKAA

Urkukonsertti Pyhän Henrikin katedraalissa **torstaina klo 18.00.**

5.10. Marko Pitkäniemi (Helsinki)

Tervetuloa!

KATEKEESI 30.9. la 9.30

MUUT PAIKKAKUNNAT

Eurajoki (ev.-lut. kirkko, Kukkapolku 2): 10.9., 24.9., 8.10. su 15.00
Ahvenanmaa (S:t Märtensgården, Hindersbölevägen 11): 9.9., 23.9. la 10.00
Pori (ort. kirkko, Maantiekatu 46): 10.9., 8.10. su 17.00

JYVÄSKYLÄ

Pyhän Olavin seurakunta

Yrjönkatu 36, 40100 Jyväskylä
Puh.: seurakunnalla ei enää numeroa, papeilla omat numerot
Sähköposti: olavi(at)katolinen.fi
Kotisivu: olavi.katolinen.fi

• Su 9.00 messu, 10.00 ruusukko (paastonaikana ristintie), 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi. Ma 18.00 messu. Ti 7.00 messu, 18.00 gregoriaaninen messu. Ke 18.00 messu. To 18.00 adoraatio ja 18.30 messu. Pe 7.00 messu. La 10.00 messu (kerran kuussa perhemessu 12.15). Parannuksen sakramentti ma, ti, ke, to 17.30-17.55, la 9.30-10.55 ja su 10.00-10.25 tai sopimuksen mukaan.

• Sun. 9.00 Mass in Finnish, 10.00 Rosary (Stations of the Cross during Lent), 10.30 High Mass in Finnish, 12.00 Mass in English. Mon. 18.00 Mass. Tues. 7.00 Mass, 18.00 Gregorian Mass. Wed. 18.00 Mass. Thurs. 18.00 Adoration and 18.30 Mass. Fri. 7.00 Mass. Sat. 10.00 Mass (Family Mass in Finnish once a month at 12.15). Confessions Mon., Tues., Wed., Thurs. 17.30-17.55, Sat. 9.30-10.55. and Sun. 10.00-10.25 or by appointment.

10.9. su kirkkovuoden 23. sunnuntai: 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi/Mass in English
 14.9. to pyhän ristin ylentäminen: 18.00 adoraatio ja messu
 16.9. la 9.00 Lauantaikurssin alkuhartaus, 12.30 perhemessu
 17.9. su kirkkovuoden 24. sunnuntai: 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi/Mass in English
 24.9. su kirkkovuoden 25. sunnuntai: 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi/Mass in English
 1.10. su kirkkovuoden 26. sunnuntai: 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi/Mass in English
 7.10. la pyhä Birgitta: 10.00 messu
 8.10. su kirkkovuoden 27. sunnuntai: 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi/Mass in English

LAUANTAIKURSSI

16.9., 21.10., 18.11., 16.12. la 9.00

TAMPERE

Pyhän ristin seurakunta

Amurinkuja 21 A, 33230 Tampere
Puh. 03-2127280, 050-3617942
Sähköposti risti@katolinen.fi
Kotisivu risti.katolinen.fi

• Su 10.00 ruusukkorokous, 10.30 päämessu, 16.30 ruusukko englanniksi, 17.00 messu englanniksi. Ma, ti, ke, pe 18.00 messu, to 7.30 messu. Ke 17.40 vesper. Pe 17.15 adoraatio (paastonaikana ristintie). La messuaika vaihtelee. (Yleensä messu klo 8.00). Rippi joka päivä puoli tuntia ennen messua tai sopimuksen mukaan. Huom. matkat, katekeesipäivät ja lastenkerhot yms. saattavat aiheuttaa muutoksia arkimessujen aikoihin. Varsinkin lauantain messuajat vaihtelevat. Tarkista ajat kirkon ilmoitustaululta.
 • Sun. 10.00 Rosary, 10.30 High Mass in Finnish, 16.30 Rosary in English, 17.00 Mass in English. Mon., Tues., Wed., Fri. 18.00 Mass, Thurs. 7.30 Mass. Wed. 17.40 Vespers. Fri. 17.15 Adoration. Sat. Mass time varies. (Normally Mass at 8.00). Confession every day half an hour before Mass or by appointment. Please check the bulletin board at the back of church for possible changes. Masses also in other cities. (See the Mass schedule for diaspora below.)

• Striimattua messua voi katsoa joka päivä osoitteessa <https://risti.katolinen.fi/live-stream.html> tai <https://tampere.livestreams.fi>

10.9. su kirkkovuoden 23. sunnuntai: 10.30 messu suomeksi, 17.00 messu englanniksi/Mass in English
 12.9. ti 17.00 messu Hervannassa Jeesuksen pikkusisarten luona
 13.9. ke 18.00 iltamessu, 18.30 informaatiokurssi
 14.9. to 18.00 messu Humppilassa
 15.9. pe 17.00 rippi ja harjoitus vahvistuksen sakramenttia varten Aleksanterin kirkossa
 16.9. la 11.00 piispanmessu ja vahvistuksen sakramentti Aleksanterin kirkossa
 17.9. su seurakuntamme nimikkojuhla: 10.30 piispanmessu ja kirkkoon ottaminen, 13.00 messu vietnamiksi, 17.00 messu englanniksi/Mass in English
 20.9. ke 18.00 iltamessu, 18.30 Usko & elämä -sarja
 23.9. la 9.50 katekeesi, 14.00 perhemessu
 24.9. su kirkkovuoden 25. sunnuntai: 10.30 messu suomeksi, 15.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.00 messu englanniksi/Mass in English
 26.9. ti 14.00 messu, 14.30 seniorit
 27.9. ke 18.00 iltamessu, 18.30 naistenpiiri
 30.9. la 10.30 perhemessu, 11.00 lastenkerho, 16.00 messu vietnamiksi (Laupeuden ryhmä)
 1.10. su kirkkovuoden 26. sunnuntai: 10.30 messu suomeksi, 11.30 ensi-kommuunio-opetus ja vanhempien kokous, 12.30 messu tagalogiksi/Mass in Tagalog, 17.00 messu englanniksi/Mass in English
 3.10. ti 18.00 messu Hervannassa Jeesuksen pikkusisarten luona
 4.10. ke 18.00 iltamessu, 18.30 raamatupiiri
 8.10. su kirkkovuoden 27. sunnuntai:

10.30 messu suomeksi, 17.00 messu englanniksi/Mass in English

INFORMAATIOKURSSI

13.9., 11.10. ke 18.30

JATKOKURSSI 20.9., 18.10. ke 18.30

KATEKEESI 23.9., 14.10. la 9.50

MUUT PAIKKAKUNNAT

Hervanta (ev.-lut. kirkko, Lindforsinkatu 7, Tampere): 23.9., 21.10. la 18.00
Hämeenlinna (ort. kirkko, Erottajakatu 2): 1.10. su 15.00
Kokkola (ort. rukoushuone, Katariinan-katu 3): 10.9., 8.10. su 16.00
Pietarsaari (Pyhän Mikaelin kappeli, Kappelintie 5): 10.9., 24.9., 8.10., 22.10., 29.10. su 12.00
Vaasa (Jeesuksen pyhän sydämen kappeli, Rauhankatu 8 C 22): 24.9. su 16.00, 7.10. la 12.00 ja 16.00 ja 17.30, 22.10. su 16.00, 29.10. su 16.00
Seinäjäki (seurakuntasali, Lakeuden Risti, Ala-Kuljunkatu 1): 16.9., 21.10., 18.11., 16.12. la 17.00

KOUVOLA

Pyhän Ursulan seurakunta

Valimontie 1, 45100 Kouvola
Puh. 05-5444 110, 040-4865614
Sähköposti ursula@katolinen.fi
Kotisivu ursula.katolinen.fi

• Su 10.00 messu. Ke 7.30 messu. To 17.00 messu. Pe 17.00 messu. Ma, ti ja la messuajat vaihtelevat. Lisätietoa seurakunnasta. Rippiaika pe 16.30-16.50, su 9.15-9.45 sekä sopimuksen mukaan.
 • Sun. 10.00 Mass in Finnish. Wed. 7.30 Mass in Finnish. Thurs. 17.00 Mass in Finnish. Fri. 17.00 Mass in Finnish. Mon., Tues. and Sat. Mass times vary. Please contact the parish. Confessions Fri. 16.30-16.50, Sun. 9.15-9.45 and upon agreement.

10.9. su kirkkovuoden 23. sunnuntai: 10.00 messu
 17.9. su kirkkovuoden 24. sunnuntai: 10.00 messu
 24.9. su kirkkovuoden 25. sunnuntai: 10.00 messu
 1.10. su kirkkovuoden 26. sunnuntai: 10.00 messu
 8.10. su kirkkovuoden 27. sunnuntai: 10.00 messu

MUUT PAIKKAKUNNAT

Hollola (Rantatie 917): ilmoitetaan myöhemmin
Kotka (Huom.! uusi paikka: Kymin kirkko, Sutionkatu 18): 14.10. la 17.00
Lahti (Launeen kirkko, Tapparakatu 22): 10.9., 8.10., 12.11., 26.11., 10.12., 14.1., 28.1., 11.2., 10.3., 24.3., 14.4., 12.5., 26.5. su 16.30
Lappeenranta (Lappeenrannan kirkko, Mannerheiminkatu 1): 23.9., 28.10., 25.11., 16.12., 27.1., 24.2., 23.3., 27.4., 25.5., 22.6. la 16.15
Pyhtää (Harjuntie 11): 9.12., 11.5. la 17.00

OULU

Nasaretin pyhän perheen seurakunta

Liisantie 2, 90560 Oulu
Puh. 08-347834, 044-0200245
Sähköposti perhe@katolinen.fi
Kotisivu perhe.katolinen.fi

• Su 10.00 päämessu, 12.15 messu englanniksi. Ma, ti, ke, to, pe 16.30 ruusukko, 17.00 messu. To 16.00 adoraatio (ei kuukauden ensimmäisellä viikolla, jolloin adoraatio pe 12-17). La 11.30 messu. Ti, ke, la 18.00 neokatekumenaaliyhteisön liturgia. Rippitilaisuus arkisin puoli tuntia ennen messua ja sopimuksen mukaan. Muutokset vakio-ohjelmaan ovat mahdollisia.
 • Sun. 10.00 High Mass in Finnish, 12.15 Mass in English. Mon., Tues., Wed., Thurs., Fri. 16.30 Rosary, 17.00 Mass in Finnish. Thurs. 16.00 Adoration (no Adoration on the 1st Thurs. of the month, but on Friday from 12 to 17). Sat. 11.30 Mass. Tues., Wed., Sat. 18.00 Liturgy of the Neocatechumenal Way. Confessions Mon. - Fri. half an hour before Mass and by appointment. Masses also in other cities. (See the Mass schedule for diaspora below.) While this is normally the weekly program of the parish, please note that changes are possible.

10.9. su kirkkovuoden 23. sunnuntai: 10.00 päämessu, 11.15 messu englanniksi/Mass in English, 17.30 messu Rovaniemellä
 17.9. su kirkkovuoden 24. sunnuntai: 10.00 päämessu, 11.15 messu englanniksi/Mass in English, 17.00 messu Kemissä
 24.9. su kirkkovuoden 25. sunnuntai: 10.00 päämessu, 12.15 messu englanniksi/Mass in English, 17.00 messu Raahessa
 1.10. su kirkkovuoden 26. sunnuntai: 10.00 päämessu, 12.15 messu englanniksi/Mass in English, 17.00 messu Torniossa
 8.10. su kirkkovuoden 27. sunnuntai: 10.00 päämessu, 12.15 messu englanniksi/Mass in English, 17.30 messu Rovaniemellä

MUUT PAIKKAKUNNAT

Kajaani (Kirkkokatu 17): 22.10. su 17.30
Kemi (Lehtokatu 31): 17.9., 15.10. su 17.00
Tornio (Lukiokatu 1): 1.10. su 17.00
Raahe (Brahenkatu 2): 24.9. su 17.00
Rovaniemi (Ounasvaarantie 16): 10.9., 8.10. su 17.30

Tilaa sähköpostitiedotteemme, jossa kerrotaan Fideksen ilmestymisestä ja joskus myös muista tärkeistä asioista:

Käytä nettisivujen Tilaa tiedotteemme -kaavaketta tai lähetä sähköpostia osoitteeseen fides@katolinen.fi.

KUOPIO

Pyhän Joosefin seurakunta

Lönnrotinkatu 24, 70500 Kuopio
Puh. 044-3657142, 044-9744608
Sähköposti joosef@katolinen.fi
Kotisivu joosef.katolinen.fi

• Su 10.00 messu englanniksi, 11.00 päämessu. Ma, ti, ke, to 18.00 messu, pe 9.00 messu. To 17.30 adoraatio. La 18.00 Neokatekumenaaliyhteisön liturgia. Rippiaika ti 16.00, ennen messua ja sopimuksen mukaan. Ohjelmaan voi tulla muutoksia, jotka voi tarkistaa seurakunnan kalenterista.
• Sun. 10.00 Mass in English, 11.00 High Mass in Finnish. Mon., Tues., Wed., Thurs. 18.00 Mass in Finnish, Fri. 9.00 Mass in Finnish. Thurs. 17.30 Adoration. Sat. 18.00 Liturgy of the Neocatechumenal Way. Confessions Tues. 16.00, before Masses, and by appointment. Changes to the programme are possible. Please look at the updated calendar on the website of the parish.

7.9.-8.9. to-pe Huom.! ei adoraatiota eikä messuja
9.9. la 18.00 messu Joensuussa
10.9. su kirkkovuoden 23. sunnuntai: 10.00 messu englanniksi/Mass in English, 10.00 messu Joensuussa, 11.00 päämessu
5.9. ti 18.45 johdantokurssi 22/23
7.9. to Huom.! ei adoraatiota eikä messua
8.9. pe Huom.! ei messua
9.9. la 19.00 messu Joensuussa
10.9. su kirkkovuoden 24. sunnuntai: 10.00 messu englanniksi/Mass in English, 10.00 messu Joensuussa, 11.00 päämessu
12.9. ti 18.45 lectio divina
16.9. la 10.00 johdantokurssi 22/23 - retretti, 18.00 messu Joensuussa
17.9. su kirkkovuoden 25. sunnuntai: 10.00 messu englanniksi/Mass in English, 10.00 messu Joensuussa, 11.00 päämessu
21.9. to 18.45 johdantokurssi 23/24
22.9. pe 18.00 messu Mikkelissä
23.9. la 10.00 ensikommunio-opetus, 11.00 vahvistusopetus, 18.00 messu Joensuussa
24.9. su kirkkovuoden 26. sunnuntai: 10.00 messu englanniksi/Mass in English, 10.00 messu Joensuussa, 11.00 päämessu
30.9. la 11.00 messu Savonlinnassa, 18.00 messu Joensuussa
1.10. kirkkovuoden 27. sunnuntai: 10.00 messu englanniksi/Mass in English, 10.00 messu Joensuussa, 11.00 päämessu
5.10. to 18.45 johdantokurssi 23/24
7.10. la 10.00 ensikommunio-opetus, 11.00 vahvistusopetus, 18.00 messu Joensuussa
8.10. su kirkkovuoden 28. sunnuntai: 10.00 messu englanniksi/Mass in English, 10.00 messu Joensuussa, 11.00 päämessu

JOHDANTOKURSSI

22/23: 16.9. la 10.00
23/24: 21.9., 5.10. to 18.45

SAKRAMENTTIOPETUS

ensikommunio: 23.9., 7.10. la 10.00 vahvistuksen sakramentti: 23.9., 7.10. la 11.00

MUUT PAIKKAKUNNAT

Joensuu (Kaislaku 6): ajat ylempänä ohjelmassa
Savonlinna (Erkonkatu 11): 30.9. la 11.00
Mikkeli (Paavalinkatu 4): 22.9. pe 18.00

Hiippakunnan kuuria

Piispantalo: Rehbindertintie 21, 00150 Helsinki, 09-6877460, hiippakunta@katolinen.fi. • Taloustoimisto: 050-4621522 (ma-pe 11-15), ekonomi@katolinen.fi.

• Opetusosasto: Kuusitie 6, 00270 Helsinki, 050-5440871, opetus@katolinen.fi.

Katolinen tiedotuskeskus: Pyhän Henrikin aukio 1 B, 00140 Helsinki, 045-7837 1087, info@katolinen.fi • Julkaisuosasto: katri.tenhunen@katolinen.fi • Viestintäosasto: marko.tervaporrtti@katolinen.fi.

Keskukset

Suomen Caritas

Kuusitie 6, 00270 Helsinki. Puh. 0400 911874. Sähköposti caritas@caritas.fi. Kotisivu www.caritas.fi. Toimisto ja kauppa ovat avoinna ma-pe klo 10-15.

Studium Catholicum

Ritarikatu 3 b A, 00170 Helsinki. Puh. 09 612 06711, fax 09 61206710. Sähköposti: kirjasto@studium.fi • www.studium.fi.

Yhdistykset & yhteisöt

Academicum Catholicum

Lisätietoja: www.academicumcatholicum.blogspot.com.

Obl.OSSS -

Birgittalaisoblaatit

Birgittalaisoblaatit – luostarisaäntökunnan maallikkojen ryhmä Turussa. Kotisivut: https://www.birgittalaisisaret.fi/oblaatit.html. Birgittalaisoblaatit kokoontuvat noin kerran kuukaudessa Turun birgittalaisluostarissa moderaattorin, isä Toan Tri Nguyenin ja ylisisaren äiti M. Bernabé O.Ss:n johdolla.

Catholic Students' Club

Rosary and Holy Mass or Adoration in Latin and English in St. Henry's Cathedral on the following Tuesday evenings at 18.00. • Afterwards, a nice get-together. Many other activities as well. More information: cshelsinki.wordpress.com.

Fransiskaanimaallikot - OFS

Ordo Franciscanus Saecularis • Syksy 2023 - 75. toimintavuosi • Syksyn ohjelma: 12.9. Hangon syrjäytyneet ja kadonneet / Liisa Kärkkäinen • 6.-8.10. Rautman Franciscus-päivät (katso kotisivut!) • 8.11. Kaikkien poisnukkuneiden fransiskaaniensielunmessu • 14.11. Franciscuksen sääntö ja elämä / Pauli Annala • 25.11. Hiljentympäpäivä Turussa birgittalaisten luona • 12.12. Siunattu Lucchese ja hyvä rouva / Risto Mantovani. • Ohjel-

malliset kokoukset tiistaisin, kerran kuukaudessa klo 16-18 Pyhän Marian seurakuntasalissa. • Vastuuhenkilö: Marko Pitkäniemi OFS, puh. 046 6175314, sp: marko.pitkaniemi@katolinen.fi • Kotisivu: fransiskaanimaallikot.blogspot.fi.

Gregorius-yhdistys

Societas Sancti Gregorii Magni • Kotisivu gregoriusyhdistys.wordpress.com. • Puheenjohtaja An Nguyen, timeof2010@gmail.com. (Gregorius-yhd.) Moderaattori Anders Hamberg. • Messuista ilmoitetaan yhdistyksen Facebook-sivulla, jota kaikki pääsevät lukemaan.

Jeesuksen pyhän sydämen maallikot - SCJ

Moderaattori Peter Gebara SCJ. Puheenjohtaja Silvia Bertozzi, silvia.bertozzi@gmail.com. • Helsinki: yhdyshenkilö Silvia Bertozzi, silvia.bertozzi@gmail.com. • Helsingin kokoukset joka kuukauden ensimmäisenä torstaina Pyhän Marian seurakuntasalissa iltamessun ja adoraation jälkeen. • Tampere: Yhdyshenkilö Sinikka Meurman, gsm 040-4197077, E-mail sinikka.meurman@gmail.com • Turku: Yhdyshenkilö Hilikka Bernard, gsm 040-5243676, E-mail hilikka.bernard@hotmail.com.

Karmeliittamaallikot - OCDS

Ordo Carmelitarum Discalceatorum Saecularis • Vastuuhenkilö Eva Maija Krallin, puh. 0503546881, email: eva1maija@gmail.com • www.sites.google.com/site/karmeliittamaallikot.

Marian legioona

kokoontuu vastaisuudessa joka maanantai iltamessun jälkeen Pyhän Marian kirkon seurakuntasalissa. Kokous kestää tavallisesti noin 90 minuuttia. • Ryhmän yhteystiedot ovat edelleen voimassa ja henkisenä ohjaajana toimii isä Martti Savijoki SCJ. • Legion of Mary meets every Monday at St. Mary's parish hall after the Mass and adoration, ca. at 19:00.

Maria-klubi

Maria-klubi kokoontuu kuukauden 1. keski- viikkona pyhän Marian kirkolla. Ensin on messu klo 14.00 ja sen jälkeen kahvit ja ohjelmaa srk-salissa.

Miestenpiiri

Katolinen miestenpiiri kokoontuu aina kuukauden toisena tiistaina iltamessun jälkeen Marian seurakuntasalissa. Miestenpiirin tarkoitus on auttaa katolisia miehiä kasvamaan katolisessa uskossa sekä luoda yhteenkuuluvuuden tunnetta heidän välilleen. Kaikki katoliset ja katolilaisuudesta kiinnostuneet miehet ovat tervetulleita. • Ohjelma syksyllä 2023: 12.9. emerituspiispa Teemu Sippo SCJ: Mitä on kristityn vapaus • 10.10. aihe selviää myöhemmin • 14.11. isä Raimo Goyarrola: Uskon lisääntyminen ja vahvistuminen • 12.12. Pyhän Marian seurakunnan papit.

Seniorit

Seniorit kokoontuvat joka kuukauden kolmantena tiistaina messuun Pyhän Henrikin katedraalissa kello 12.00. Mahdollisista muutoksista ilmoitetaan erikseen. Tervetuloa!

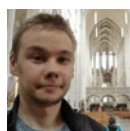
ACADEMICUM CATHOLICUM

SYKSY / HÖSTEN 2023

TO 21.9. klo 19:00 – Eva Kisdi: "Missale Aboense 535" (englanniksi)

The Missale Aboense, now 535 years old, has a special place as the first book printed for Finland. This talk opens its cover: What is inside?

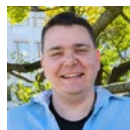

TO 19.10. klo 19:00 – Eetu Manninen (TT): "Sisäisempi kuin sieluni sisin: Sisäisyys Augustinuksen teologia n keskeisenä periaatteena"

TO 16.11. klo 18:00 – Messu AC:n vainajien puolesta Studium Catholicumin kappelissa

19:00 – Viktor Torres Airava: "En seminarists upplevelse på mission i Brasilien"

TO 14.12. klo 19:00 – Rami Niemi (TM): "Miten näkemykset uskonnonvapaudesta ovat näkyneet Suomen uskonto- ja katsomuskasvatustilanteissa?"

Luennot pidetään Studium Catholicumin Angelicum-salissa, Ritarikatu 3 (2 krs.), Helsinki. Ovet avautuvat klo 18:30 (soita tarvittaessa ovisummeria). Luentojen jälkeen on pieni kahvitarjoilu. Luennot ovat kaikille avoimia, lämpimästi tervetuloa!

Föreläsningar hålls på Studium Catholicum (Riddaregatan 3, 2. vån, Helsingfors). Dörrarna öppnas kl 18:30. Efteråt bjuds det på kaffe. Föreläsningarna är öppna för alla, varmt välkomna!

Academicum Catholicum on tieteestä ja kulttuurista kiinnostuneille katolilaisille tarkoitettu yhdistys. AC:n jäseneksi voi liittyä Suomessa asuva katolilainen, joka hyväksyy yhdistyksen tarkoituksen ja säännöt. Vuosittainen jäsenmaksu (10 euroa) maksetaan AC:n tilille FI6120012000513060.

Lisätietoja / Mer information: academicumcatholicum.blogspot.com

Kivinä ikuisessa rakennuksessa

Syyskuun 23. päivä on pyhän Pio Pietrelcinalainen, padre Pion, muistopäivä.

Jumalallinen Rakennusmestari, joka rakentaa ikuista rakennusta, valmistaa rakennuskiviä uutterasti pelastavalla taltalla iskien ja huolellisesti hioen. Näin lempeä äitimme, pyhä katolinen kirkko, laulaa kirkon vihkimisen juhlan hetkipalveluksessa, ja näin asia myös todella on.

Jokaista ikuisen kirkkauteen tarkoitettua sielua voidaan osuvasti verrata kiveen, jota käytetään ikuisen rakennuksen rakentamiseen. Rakentajan on ensin parasta muotoilla rakennukseen käytettävät kivet vasaran ja taltan iskuilla. Taivaallinen Isä toimii samalla tavalla niiden sielujen kanssa, jotka hän on äärettömässä viisauudessaan ja kaitselmuksessaan jo ikuisuudessa valinnut tämän ikuisen rakennuksen muodostamiseen.

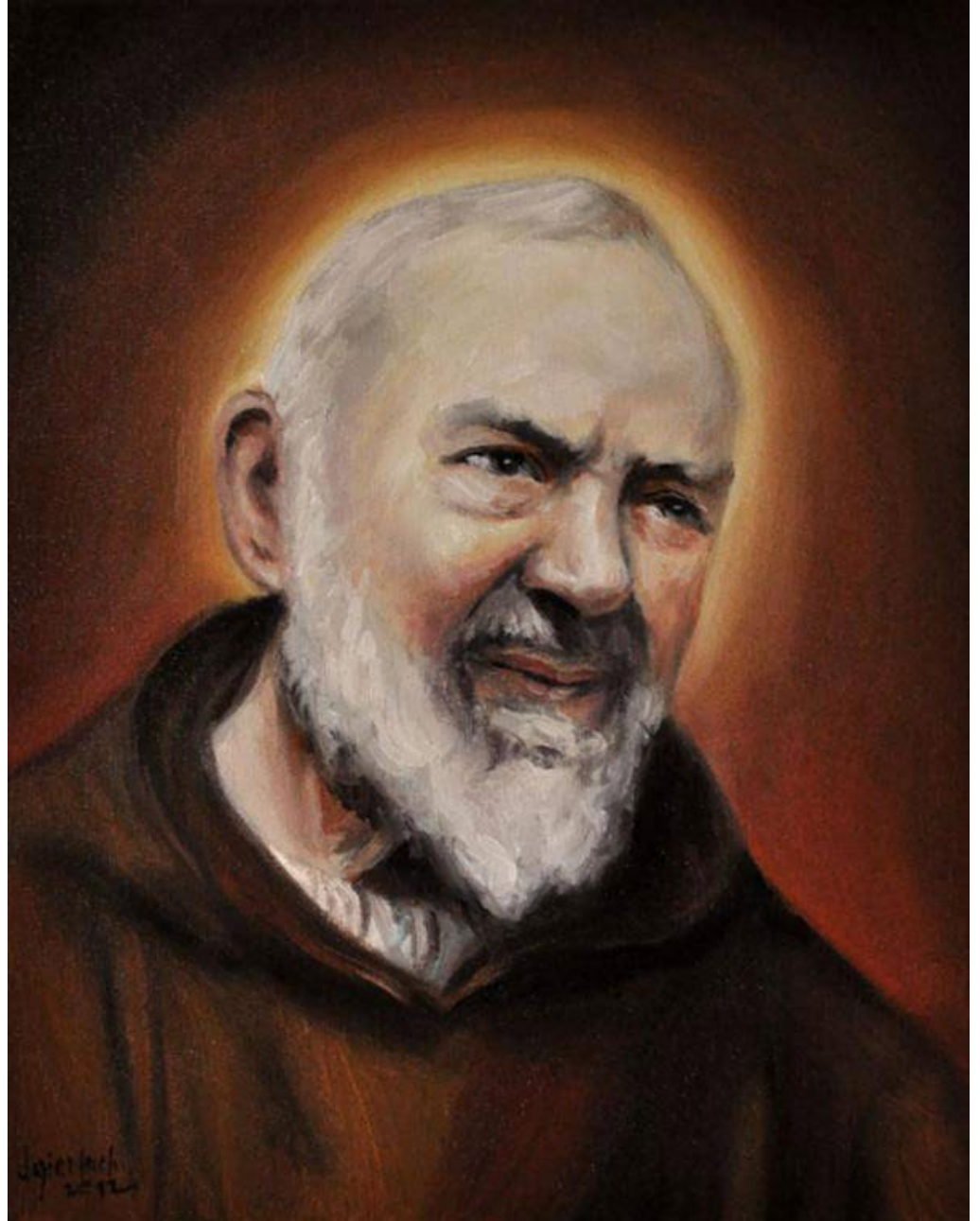
Jotta sielu voisi hallita Kristuksen kanssa ikuisessa kirkkaudessa, sitä on siis hiottava vasaran ja taltan iskuin, joita jumalallinen Rakennusmestari käyttää valmistukseen kiviä, siis valittuja sieluja. Mitä nämä vasaran ja taltan iskut ovat? Pimeyttä, sisareni, pelkoja, kiusauksia, hengen surua ja hengellistä ahdistusta, joka haisee sairaudelta, ja ruumiin vaivoja.

Kiittäkää ikuisen Isän ääretöntä hyvyyttä, kun hän näin valmistaa sieluanne pelastukseen. Miksi emme kerskailisi näistä suosiollisista asioista, joita kaikista isistä paras meille antaa? Avatkaa sydämenne sielujen taivaalliselle lääkärille, uskokaa itsenne täysin luottavaisina hänen pyhille käsivarsilleen. Hän kohtelee teitä valittuina, jotka saavat seurata Jeesusta läheisesti Golgatan mäelle. Ilolla ja liikutuksella seuraan, kuinka armo työskentelee teissä.

Älkää epäilkö, etteikö Herra olisi järjestänyt kaikkea, mitä sieluanne kohtaa. Älkää pelätkö, että olisitte aiheuttaneet Jumalalle pahaa tai vahinkoa! Riittääköön teille tieto, että koko elämänsänne ette ole koskaan loukanneet Jumalaa, päinvastoin hän on saanut enemmän ja enemmän ylistystä.

Jos tämä sielunne hyväntahtoisin Sulhanen pysyy kätkeytyneenä, hän ei tee sitä, niin kuin luulet, kostaakseen uskottomuutenne, vaan koetellakseen yhä enemmän uskollisuuttanne ja kestävyttänne. Näin hän parantaa teidät sairauksista, joita ei voi ruumiillisilla silmillä nähdä, sairauksista ja syyllisyydestä, joista vanhurskaskaan ei ole vapaa. Sanotaanhan pyhissä kirjoituksissa: Hurskas kaatuu seitsemästi.

Uskokaa minua: ellen näkisi teitä noin suures-

Pio Pietrelcinalainen

ti ahdistettuina, iloitsisin vähemmän, koska ajattelisin Herran antavan teille vähemmän aarteita. Heittäkää kiusauksina pois teitä vastaan nousevat epäilyt. Heittäkää pois epäilyt, jotka koskevat elämänne tarkoitusta, epäilyt ettette kuulisi jumalallista kutsua ja Sulhasen suloista toivotusta. Nämä epäilyt eivät ole lähtöisin hyvästä hengestä vaan pahasta. Ne ovat paholaisen juonia, jotka yrittävät estää tai ainakin hidastaa teitä täydellisuuden tiellä. Älkää lannistuko!

Kun Jeesus antaa kuulua itsestään, kiittäkää häntä siitä. Kun hän kätkee itsensä, kiittäkää siitäkin; molemmat kuuluvat rakkauden iloihin. Tahdon, että te annatte henkenne Jeesuksen kanssa ristillä, ja Jeesuksen kanssa huudatte: Se on täytetty!

Responsorium

Ef. 2:21-22

E: Kristus Jeesus liittää koko rakennuksen yhteen niin että se kasvaa. **K:** Herran pyhäksi temppeliksi.

E: Hän liittää teidätkin Hengellään rakennuskivinä Jumalan asumukseen.

K: Herran pyhäksi temppeliksi.

Lukupalveluksen toinen lukukappale.